Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the ima-ges to determine what is correct.

GÖTEBORGS UNIVERSITET

N:R 22 (1377) A. 26:TE ÅRG. VANLIGA UPPLAGAN. LÖSNUMMERPRIS: 12 ÖRE.

IDUN

ILLUSTRERAD TIDNING FÖR KVINNAN OCH HEMMET

GRUNDLAGD AF FRITHIOF HELLBERG

SÖNDAGEN DEN 1 JUNI 1913.

HUFVUDREDAKTÖR OCH ANSV. UTGIFVARE: JOHAN NORDLING.

BITR. REDAKTÖR: ERNST HÖGMAN.
RED.-SEKRETERARE: ELIN WÄGNER.

SMÅLAND.

Det storslagna, typiskt småländska landskapet i vinjetten är taget från höjden af Hässleby sanatoriums park.

I FURULAND, I ENEBACKSMO,
där skogsrån och troll och jättar bo,
där brusar det djupt ur skogen
en sång om vildmarkens hjärtero,
om lycka i tusendes fattiga bo,
där Sveriges framtid blir mogen.

Där stiger furan mot himlens sky,
och bergen spegla hvar morgon ny
sina hällar i sjöarnas vatten,
där solar sig dalen, huld och vek,
och ur den stiger älfvornas lek
som morgongryning ur natten.

Där ville jag bygga mig hem och hus,
där ville jag glömma vid vidders brus
all dagens oro och trängtan,
där ville jag drömma vid björk och strand
om morgonens evigt gyllene land
och vårdagars bidande längtan.

I Furuland, i Enebacksmo,
där skogsrån och troll och jättar bo,
där blommar Linnéan i skogen.
Ack, vore jag blott som en stängel af dig,
som blomstrar ensam på öde stig
och vissnar, då hösten står mogen.

WALDEMAR BÜLOW.

HOS OLA HANSSON I MEUDON.

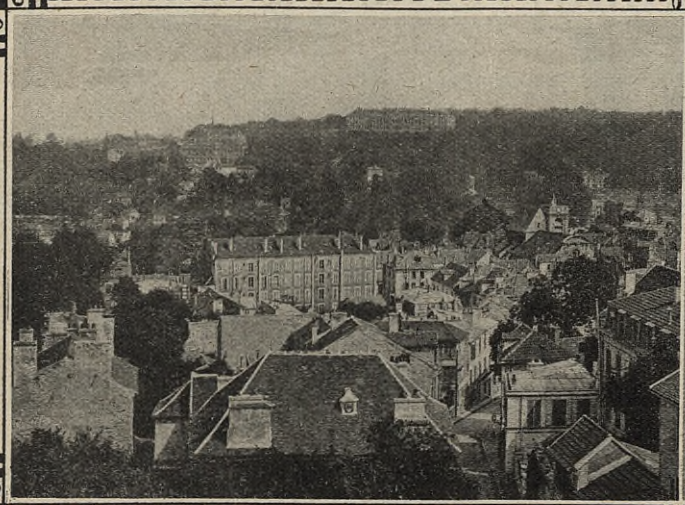

Utsikt af Meudon.

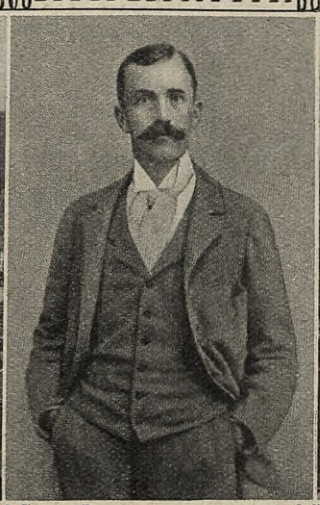

I Meudons omgifningar.

FÖR NÅGRA VECKOR SEDAN DISKUTERADES med mycken liflighet inom intresserade kretsar hvem af våra diktare som skulle erhålla stipendiet ur Frödingsfonden. Genom omröstning, företagen af våra högskolors studenter, blef den i exil lefvande skånske poeten Ola Hansson utsedd till stipendietagare. Vi ha därför trott att det skulle vara af intresse för våra läsare att få en liten skildring af skaldens hvardagslif, där han vistas i stilla tillbakadragenhet i Meudon, nära Paris, oförtrutet sysselsatt med litterärt arbete.

En kvarts timmes järnvägsfärd från Gare Montparnasse, och tåget stannar hvisslande och gnisslande vid Meudons lilla station. Meudon-Val-Fleury är ett samhälle på så där en tiotusen själar, en af Paris vackraste förstäder, byggd som den är nere i en dalbotten och å dess branta sluttningar, som högre upp, där husen taga slut, äro beklädda med den lummigaste skog. Dess poetiska namn, Val-Fleury: blommande dal, säger inte för mycket, ty då man vandrar uppåt mot höjden, går vägen fram under blommande lönnar och genom alléer af grönskande kastanjer, hvilkas blomknoppar redan börjat hvitna. Och i trädgårdarna, som kanta de fridfulla, täcka små gatorna, stå aplar och körsbärsträd som dungar af läckraste hvitt, skimrande hvitt. Luften är mättad af vällukt från blommor och trädens nyutspruckna blad, från sjudande saf och nyuppluckrad jord — det doftar vår.

Högre upp öppnar sig en betagande vy öfver den omkringliggande nejden: man ser ett gammalt slott, inbäddadt i skog, och så långt ögat når är där endast djupgröna dalar och höjder, som långt, långt där borta i fjärran öfvergå i konturlöst blekblått...

*

Så kommer jag då till den trånga Rue Terre-Neuve och stannar utanför det hus, där jag vet att Ola Hansson bor. Förgårdens ena sida upptages af en byggnadsfasad af säreget utseende, närmast liknande ett kloster från medeltiden, öfvervuxen af murgröna och prydd med några underliga, halft förvittrade figurer. Men är det en synvilla, en hägring: högst där uppe på hörnet, i jämnhöjd med husets andra étage, sträcka kastanjer och andra träd sina kronor upp mot skyn; växa de på byggnadens tak? Det ter sig fantastiskt och hemlighetsfullt, det hela, nere från gatan. En liten mystisk, smal gång leder in i den solida klostermuren, där är en stentrappa, som man tar i några språng, och... man stannar ofrivilligt. Detta är ju sagan, äfventyret som möter: en den mest idylliska lilla trädgård och blomstergård med rosenbuskar och syrénhäckar, mossbelupna små statyer och en sjungande springbrunn. Inte en varelse synes till, det är som låge den försänkt i hundraårig sömn, som drömde den något vackert. Man står där fascinerad, vågar inte röra sig, knappt en gång andas, rädd att bryta förtrollningen. — — — — — — —

*

Man återkommer till verkligheten, när man hunnit upp till den trånga halfskumma farstu utanför vindsvåningen, där Ola Hansson bor. Jag knackar på. Sonen, en ung man med intelligent utseende, kommer och öppnar och snart står jag äfven ansikte mot ansikte med skalden själf, som tager emot mig helt vänligt. Genom köket komma vi in i "bästa rummet", som tydligen samtidigt tjänstgör såsom hans arbetsrum. Men det är hjärtbeklämmande allt detta. Man tycker det hela förefaller som en elak dröm: är detta verkligen Ola Hansson och är det i denna omgifning och under dessa tryckta förhållanden han skall dikta de verk man där hemma i Sverige väntat och väntar af honom? Ty här slår fattigdomen en till mötes, en fattigdom, som kanske inte hunnit komma öfver tröskeln, men som därför ej är mindre gripande. Och det skär en i hjärtat att se de små rummens torftighet: deras tegelgolf, som verka så kalla och hårda, de få möblerna, föga mer än de nödvändigaste och dessa, gamla och mer än nötta. Man känner, hur upprörd man blir, och man skulle vilja rusa upp och ropa ut ett: detta är omöjligt, det måste vara någon annan det gäller. Och ändock vet man ju, att man befinner sig hos Ola Hansson, att det är han som sitter framför en i sin slitna rock och där bredvid sonen, ännu torftigare klädd. Umbäranden och försakelser ha likväl, till det yttre åtminstone, lämnat honom oberörd. Kraftig och trotsigt rakryggad som han är, gör han närmast intryck af en odalman, hvars nacke inga motgångar kunna böja. Medan de djupa ögonen förråda den skygge poeten med det veka temperamentet och det svårmodiga sinnet. — — —

Vi komma ju helt naturligt snart nog att tala om Frödingsstipendiet. Ja, säger han med bortvändt hufvud och med något af bitterhet i rösten, något erkännande bör man väl ha. Och så talar han om att han ej haft en aning om valet, visste icke en gång att det öfver hufvud taget existerade en Frödingsfond, förrän han i några nummer af en svensk tidning, som tillsändts honom, fick läsa härom; summans storlek var han alltjämt okunnig om. Egendomligt är ju att han vid mitt besök, åtskilliga veckor efter detsamma, ännu ej erhållit någon som helst officiell underrättelse därom.

Ola Hansson har suttit tyst en stund. Så kommer det plötsligt: Ja, nu kanske mina böcker äfven kunna få komma ut i Sverige. Ingen kan ju begära att min produktion skall vara känd därhemma, då hufvudverken endast utgifvits i Tyskland, några också i Danmark och Norge. Man har framhållit, att de icke finnas på svenska. Ja, hvems är felet? Då jag erbjudit dem har man endast refuserat, inte velat ha mina bästa arbeten, talat om för mig att de diktsamlingar som tryckts inte gått bättre än att af hvardera endast kunnat säljas hundra exemplar. Hundra exemplar; det är åtminstone hvad man sagt mig. Nej har jag fått öfverallt, och det är inte många förlag där jag inte försökt, allesammans så godt som.

Och nu ger den sig luft, känslan af bitterhet och besvikelse, som bor där inne i hans bröst. Han berättar om hur obarmhärtigt man behandlat honom, och hur liksom alla vägar stängts, hur man vändt honom ryggen. Det är upprörande skildringar han ger af det spel, som, hvad beträffar honom, bedrifvits bakom bokförläggarkulisserna. Om handlingar och fast otroliga händelser, hvilka framträda skarpt mot bakgrunden af det påståendet, att det är den underlige Ola Hansson, som själf skulle ha tagit första steget till isoleringen från sin svenska samtid. Men ingen har visst någonsin framhållit att det är dessa orättvisor mot honom såsom skald som tvingat honom i frivillig landsflykt, drifvit honom mot hans öde: att i fattigdom flacka omkring ute i världen, alltid med denna svidande känsla af att vara bortglömd och förbisedd.

Aldrig ha svenskar under alla dessa år han vistats ute uppsökt honom och aldrig heller han dem. Likväl har han där innerst inne bevarat kärleken till hemlandet och när hemlängtan efter många år dref honom

Fräknar kläda ingen!

Boran-Fräken-Kräm är ett mycket förträffligt på vetenskaplig bas sammansatt preparat, som på kort tid bleker fräknar. ***Boran-Fräken-Kräm*** har med utmärkt resultat användts af tusenden. Gör ett försök — äfven Ni skall blifva nöjd! Erhålles öfverallt à 1 kr. tuben, 3 tuber kr. 2.75 på apoteken, i parfymeri- och drogaffärer. Begär den äkta ***Boran-Fräken-Krämen,*** och låt ej öfvertala Eder till att taga någon annan.

Boran Generaldepôt, Peder Skramsgade 17, Köpenhamn. Dorch, Bäcksin & C:o A.-B., Göteborg. Emil Fredrikson, Stockholm. Eug. Wingård, Malmö.

tillbaka, gjorde han allvarliga försök — det var sommaren 1907 — att bli bofast i Stockholm. Men de förhoppningar han hyst att där kunna få stanna kvar slogo fel och så tvingades han att åter vända sitt land ryggen.

I Meudon, där han jämte hustru af dansk-rysk börd, och sonen, bor sedan flera år tillbaka, lefver Ola Hansson ett stilla lif. Helst vistas han i den vackra skogen på andra sidan dalgången, där han hämtar inspiration och vederkvickelse. Under årens lopp har för öfrigt och trots allt manuskriptens antal svällt ut och nu är där åtskilligt som väl endast väntar på en förläggare. Någon gång när han känner behof af att förnimma världsstadens brusande lif och sjudande pulsar far han in till Paris för att sedan lugnare kunna återvända till sitt idylliska Meudon-Val-Fleury — — — Jag tar afsked af Ola Hansson och vandrar från det fattiga tjället ned till hans skaldesal, den stämningsfulla skogen, som skimrar emot en i ljus och frisk grönska. Solen gör sig just redo att gå ned där bakom trädtopparna, hvilka öfvergjutas af ett sken som lyser liksom förklaradt och man står och ser hur det guldröda klotet blir allt mindre och mindre. Slutligen är där endast en liten strimma kvar; så försvinner den också bakom den mörka furugrönskan. Och sakta, nästan omärkligt, börjar den blå skymningen insvepa allt i den slöja af trolsk och säregen mystik, som endast våren kan väfva. Grubblets och drömmarnas tid är inne.

VICTOR HELLSTRÖM.

Det kvinnliga idrottsmärket inför förverkligandet.

ÅSOM PÅ SIN TID I DESSA spalter omtalades, antog idrottsriksförbundet i början af detta år det i Idun först framställda förslaget om ett idrottsmärke för landets kvinnor.

Härmed var dock saken endast i princip beslutad, och det fanns en mängd detaljbestämmelser och angelägenheter att ordna, innan profven kunde få taga sin början och det första märket utdelas. För att hjälpa till med dessa arbeten, beslöt den kommitté, som har hand om ärendet, att tillkalla sakkunnigt kvinnligt biträde och adjungerade med sig fyra på den kvinnliga gymnastikens och kroppskulturens områden framstående namn, nämligen gymnastikdirektörerna, fröknarna Louise von Bahr, Marit Hallström, Karin Neuendorff och Ester Swalling. Den sålunda förstärkta kommittén har under den senaste tiden haft flere sammanträden, och saken har härunder kommit så nära sin slutliga lösning, att densamma torde vara inom kort förestående.

Det i Idun först publicerade förslaget var ju mera ett för diskussion afsedt utkast, och det har nu vid detaljbehandlingen inom kommittén undergått åtskilliga förändringar, hvilka visserligen icke varit af principiell natur. I idrottsprofvens första grupp, där simning ursprungligen stod ensam, har sålunda tillkommit gymnastik, och man har till och med beslutat, att densamma om tre år skall stå där ensam för sig — ett för öfrigt ganska karaktäristiskt tecken på den gymnastikens renässans vi just nu bevittna i vårt land. För det manliga idrottsmärket har man ännu icke vågat sig på en så radikal bestämmelse. Inom kommittén uttalades dock från ett par af de manliga ledamöternas sida, att gymnastikens uppställande i en egen grupp möjligen kunde vara ägnadt att försvaga intresset för hela saken bland kvinnorna, enär det på många platser i vårt land, särskildt på landet, vore svårt att bereda sig till samt aflägga ett sådant prof och få det kontrolleradt.

I andra gruppen — hastighetsprofven — har gjorts den förändringen, att den längre distansen 1,500 meter utbytts mot 300 meter och nästa grupp, för uthållighet, har man tillökat med simning 500 meter och skridskoåkning, hvarjämte distansen löpning 10 km. nedsatts till 2 km., då det från auktoritativt håll framhållits, att långa fotlöpningar icke alltid äro fullt nyttiga för den kvinnliga organismen.

Fjärde gruppen eller skicklighetsprofven har nog undergått den största förändringen. Man märkte ju nämligen snart, att densamma i sin ursprungliga uppställning var alldeles för litet d e m o k r a t i s k, och förslagsställaren var den förste att erkänna, att samtliga dessa idrottsgrenar mer eller mindre kunde hänföras under rubriken öfverklassport. En fattig arbeterska i det inre af landet skulle med en sådan grupp oförändrad vara nära nog förhindrad att taga märket, ty där fanns ju nu endast svår och dyr sport såsom bågskjutning, bilkörning, segling etc.

Värre visade det sig emellertid vara att få tag i några andra skicklighetsprof, som vore mer allmänt tillgängliga, men ha i sådant syfte föreslagits spjutkastning, något slag af bollkastning, exempelvis långboll och pärk, samt ett simkunnighetsprof å 150 meter.

Ur denna grupp beslöt man sig för att stryka automobilåkning, ridning, körning och simning, bland annat därför att dessa idrotter ej finnas upptagna på idrottsriksförbundets program. Häremot reserverade sig dock förslagsställaren, ty han ansåg, att om exempelvis automobilåkning finge stå kvar, skulle nog ingen kasta sig på den blott i och för profven. Men den kvinna, som redan förut h a d e ett certifikat som kunnig i dylik sport, borde ha den skickligheten till godo, då det gällde att visa att man vore hemma i tvenne sportgrenar. Det vore ej mer än rättvist med tanke på allt intresse och möda och den sportsanda hon utvecklat för inhämtandet af sin kunskap i automobilkörning. Likaså beträffande segling och ridning — äro icke de lika goda idrotter för kvinnan som några andra, och borde icke en ung flicka, som är hemma i dem, anses vara "skicklig i sport"? Från flere håll ha också protester höjts mot borttagandet af dessa idrottsgrenar — exempelvis på ett diskussionsmöte inom det kvinnliga gymnastikdirektörssällskapet G. C. I i Stockholm, där för öfrigt Iduns idé vann liflig anslutning — och möjligt är att kommittén ändrar sitt beslut.

Mycken tid har inom kommittén offrats på arbetet under fastställandet af tider och mått för de olika profven, exempelvis hvilken maximitid man skulle sätta för cykelåkning 20 km., hvilken minimilängd för ett längdspång etc. När dylikt skulle bestämmas för det manliga idrottsmärket, hade man mycket att bygga på, men det har man icke nu. Särskilda försök ha därför måst anställas och pågå ännu. Det är egentligen endast detta, som ännu icke är slutfördt, samt dessutom ordnandet af kontrollen, vid hvilken man hoppas, att de som kontrollera de manliga profven i respektive orter, skola i mycket stor utsträckning kunna vara behjälpliga.

Mamsell Grolanders skatt.

En episod från sjuttiotalets smittkoppepidemi i Stockholm.

MED TRIPPANDE, LÄTTA STEG dansade hon rundt på bryssel-mattans storrutiga granna mönster inne i gröna salongen. Men tro inte att den lilla svartlockingen med de mörklysande ögonen fyllda af dröm och fantasi var ensam i dansen.

O nej då!

Väggar, tak och golf voro öfversållade med hundratals regnbågsfärgade solkattor, hvilka alla voro försatta i en vaggande, lekande rörelse, sedan Téresine försiktigt klättrat upp på en stol och med den långa mässingskaftade brasborsten petat till kristallkronan så att alla de glittrande prismorna kommo i dallring.

När hon väl fått lif i sina röd-gul-grönblå kamrater började den tysta lätta soldansen.

Men midt i ett trippande steg stannade hon så plötsligt som om hon varit uppskrufvad och fjädern gått sönder.

— Var det inte far och mor, som talade där ute i salen och sade inte far något om polisen?

Polisen och sotarn var det fasansfullaste hon visste. Det kröp alltid i hennes små ben af förskräckelse hvar gång hon gick förbi polisvaktkontorets röda lykta i Kungsbacken.

Och nu sade far något om att han hade varit nere på polisvaktkontoret — tänk att far var så modig — och talat med kommissarien om mamsell Grolander, som hade hela ansiktet fullt med smittkoppor, men ändå inte ville ge sig i väg till sjukhuset. Kommissarien hade sagt att ville inte mamsellen frivilligt till sjukhuset, så gick det nog inte att tvinga henne, men att hon själf gick ner på magasinet och köpte kaffebröd och in till Feytings och köpte kaffe och socker kunde däremot förbjudas. Hon var alldeles tvungen att skaffa någon som gick hennes ärenden.

Ja, det hade hon förstås inte råd till, utan blef det väl för henne att antingen ge med sig eller ock svälta ihjäl, och kommo far och mor öfverens om att de än en gång skulle försöka tala reson med mamsell Grolander.

Så blef det alldeles tyst och stilla igen medan solkattorna sutto lite bleknade och domnade kring väggar och tak och Téresine stod rådvill midt på golfvet. Mycket af hvad far och mor sagt förstod hon inte, men så mycket hade hon dock fattat, att nu hade de återigen gått bort i den långa mörka köksgången för att bulta på mamsell Grolanders dörr. Jungfrurna hade berättat att far varit där flere gånger men att mamsellen inte ens svarade, hur han än knackade och bråkade.

Sedan smittkopporna började hade barnen blifvit alldeles förbjudna att gå i köksgången — men detta var mer än Téresine kunde stå ut med — nyfikenheten och spänningen togo öfverhand. Försiktigt tassade hon genom hela våningen och ut i köket, som var alldeles tomt. Fram genom den långa mörka korridoren där jungfrukammaren låg och där mors gamla amma, Lotta Lund, hade sitt rum. Och där den unga, glada sömmerskan, mamsell Louise, bodde. Hon som brukade sjunga "Gif mig en kyss när ingen det ser, har du fått en, så vill du

KAPPOR för Kr. 2.50 per styck är väl enastående billigt? Sänd Eder fläckiga, nedsmutsade kappa för kemisk tvätt och prässning till Örgryte Kemiska Tvätt- & Färgeri A.-B., Göteborg och Ni blir förvånad öfver det goda resultatet. Det är ej likgiltigt, till hvilken affär Ni vänder Eder, ty det är stor skillnad på kemisk tvätt och — kemisk tvätt.

KLIPPAN. Modernaste Finpappersbruk. Specialitäter: Finare Post-, Skrif-, Kopie- och Tryckpapper samt Kartong. Iduns textpapper tillverkas af Klippan.

ha fler“ och som brukade låta Téresine leka med en cigarrask alldeles fylld med brokiga granna knappar.

Längst fram i korridoren stod en hel klunga intresserade människor utanför mamsell Grolanders dörr. Far och mor, jungfrurna, Lotta Lund och gårdskarlen Jubben.

Alla hviskade och tisslade och sågo så hemska ut i korridorskymningen, att Téresine riktigt kände hur hon fick “hönsskinn“ öfver hela kroppen.

Far knackade, ropade och ruskade på dörren. — Hör, mamsell Grolander? Jag har varit nere hos poliskommissarien och han säger, att mamsell inte får gå och göra uppköp full med smittkoppor som hon är. Säg, hör hon det!

Inget svar, dödstyst. Hu, hvad det var kusligt. Så hviskade mor något åt far och åter knackade han. — Om mamsell är rädd för kostnaderna för att fara till sjukhuset, så skall jag gärna ordna med det och kanske jag äfven på annat sätt kan hjälpa henne med något.

Då hördes ändtligen en darrande ihålig stämma innanför dörren. — Jo, visst ville hon till sjukhuset om bara professorn lofvade att de inte vivisekterade henne där och att hon inte behöfde betala någonting och om professorn ville svära på att väl ta hand om en skatt hon hade under sängen.

— En skatt?

— Jo. Och det var för den skattens skull, som hon aldrig nästan vågade vika hemifrån, det var allt hvad hon ägde och hade i lifvet. Men till professorn, som hade så trovärdiga ögon bakom sina glasögon, skulle hon kanske våga öfverlåta den.

Nå, efter mycket kompromissande och resonerande blef det öfverenskommet att genast mamsell Grolander åkt till sjukhuset, skulle far själf ta hand om hennes skatt och försegla hennes dörr med dubbla sigill. Men hvad far aktade sig att tala om var att innan dess skulle hennes rum och hennes märkvärdiga skatt under sängen rökas i bolmande svafvelångor.

En stund senare stod Téresine, som hittills lyckats bli oupptäckt på sina olofvandes irrfärder, tillsammans med mor på balkongen och såg hur mamsell Grolander, med hela ansiktet fullt af otäcka stora blåsor, snyftande, gråtande och gestikulerande steg upp i droskan, åkte ner för Kungsbacken och så småningom försvann som en liten prick långt bort i Drottninggatans afsmalnande perspektiv.

Sedan drömde Téresine om nätterna om mamsell Grolanders skatt, som ömsom var ett skrin fylldt med blixtrande juveler stora som solkattorna på väggen i gröna salongen, och ömsom en skyffel alldeles full med väggmadammer, som alldeles sågo ut som kopporna i mamsell Grolanders ansikte. Ty hon hade hört Kokmaja berätta, att de efter rökningen fått hela skyfflar fulla med sådana där madammer.

I verkligheten bestod mamsell Grolanders skatt af en kartong innehållande några pensionsbref från familjer, där hon varit guvernant i världen, en sparbanksbok och en del begrafnings-, dop- och bröllopskarameller.

Efter en knapp vecka var mamsell Grolander hemma igen, förklarad frisk och desinficerad. Vivisekterad hade hon visserligen inte blifvit men — badad — och det var ju nästan lika svårt.

Ja, så var det på den tiden.

HEDVIG SVEDENBORG.

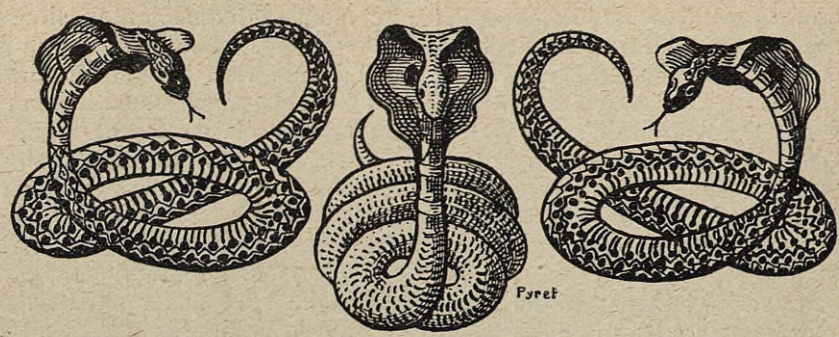

ORMAR SOM JAG KÄNT.

För Idun af BIRGER MÖRNER.

II.

Medelhafvet under Egypten den 20 april 1913.

Hvilken besynnerlig vår! Häromdagen såg jag i Sans Souci magnoliablomstren sitta frusna till döds på sina grenar liksom rosetter af brunt papper, och i Nervi lågo kameliorna fallna och döda. Det verkade barnförlamning.

Nu plöjer den stora ångaren det mångbesjungna Medelhafvet, men fast vi ju redan äro i slutet af april är det så kyligt, att man endast väl ombonad kan sitta ute. Man längtar till värme — ja, t. o. m. till Röda Hafvets.

Om två dagar äro vi i kanalen. Och om fjorton i Colombo — mitt saknade Colombo!

Åter en gång skall jag där för en stund höra det Indiska hafvets vågsvall bryta sig under lutande palmer, åter skall jag för ett ögonblick lyssna till Buddas klirrande cymbaler. Och än en gång skall jag dricka ur heliga floder!

Kanske återser jag där min snälla cobra?

*

En dag för några år sedan satt jag på verandan af Gold Face Hotel.

De småväxta singalesiska tjänarne i sina svarta skägg och med sköldpaddskammar i den hårdt uppbundna nackknuten, tassade ljudlöst förbi på sina nakna fötter. Moriska köpmän i sina toquer af gult och rödt strå, icke olika upp och nedvända blomkrukor, utbredde på stengolfvet framför de engelska, i ljusgrått klädda och med hvita tropikhjälmar beväpnade misserna sina varor af spetsar, elfenben och rubiner. Utanför stodo i rader kakiklädda kulier med sina rickshaws och på fältet nedom åt bränningarna exercerade infödda soldater.

Då hörde jag någon kalla på mig nedifrån andra sidan barriären:

— Sahib!

Jag böjde mig öfver räcket och såg ned. Där satt en fakir på huk. Framför sig hade han ett knyte och en röd sluten korg i form af en ost. På hans axel satt en mongoos med bjällror kring halsen.

Han var klädd i trasor, och hans skägg var långt. Med sina smala, bruna händer hade han byggt upp en hög af sand, en sådan som småbarn bygga, då de leka.

Nu tog han med en magisk gest fram ur kaftanen en liten flöjt och blåste.

Så öppnade han de långa smala händerna och visade mig, att de voro tomma. Slöt dem så hastigt och öppnade dem ånyo. Nu låg i högra handen en stor mangonöt. Han blåste på den tre gånger och gräfde så ned den i sandhögen.

Ur byltet framtog han en liten vattenkanna och vattnade det sådda och dolde därpå högen under en gammal smutsig klut.

Vaggande af och an, där han satt öfver de korsade benen, blåste han en stund sin torra, gnällande flöjt och lyfte så skynket.

Då kunde jag tydligt se, att två hjärtblad genombrutit den nyvattnade sanden och nu stucko upp, sammanfällda och ljusgröna.

Åter doldes det hela under skynket. Åter spelade han vaggande. Den lilla mongoosen satt allt fortfarande på hans skuldra och hade nu sömnig dolt sitt lilla spetsiga mårdhufvud och den lilla svansen under den silfvergråa kroppen.

Då nu fakiren åter lyfte på skynket, hade mangon vuxit till flere tums höjd och sköt nu åt sidorna sina glänsande blad.

Ny musik. Skynket tycktes röra sig uppåt, som drifvet inifrån af en osynlig kraft. Och då nu fakiren lyfte det, hade mangon vuxit upp till en planta af mer än en half meters höjd.

Nu böjde han sig fram och ryckte ur den ostliknande korgen den sammanhållande splinten. Så blåser han på flöjten. Locket börjar sakta röra sig och ur korgen reser sig till nära en meters höjd en praktfull cobra, som utspänner sin breda halssköld så som en gång för länge sedan en af dess förfäder gjort det bakom den i drömmar försjunkne Budda, för att skydda honom mot solens eld. Den svarta tungan dallrade utanför dess slutna mun. Längs halsen, skölden och ryggen tändes, brunno och försvunno färger i växlande skiftningar. Den var oförlikneligt skön.

Fakiren måtte hafva lagt märke till min stumma beundran af det präktiga djuret, ty senare på aftonen uppsökte han mig ånyo, och sade:

— Sahib älska min cobra.

Det har aldrig varit min vana att förneka föremålen för mina böjelser, och därför svarade jag: ja.

— Sahib köpa min cobra. Cobran vara mycket snäll. Jag hafva ägt cobran många år. Dricka mjölk som en liten katt, äta hönsägg. Sahib köpa min cobra.

Det var ju omöjligt att motstå. Tänk att hafva sin egen cobra! Sofvande i en korg, inte större än en ost, blåsa i en pipa, och världens vackraste cobra reser sig vaggande. Jag köpte cobran för 2 pd och lät “boy“ bära den på mitt rum, där han ställde korgen på nattduksbordet.

Om morgonen väcktes jag tidigt af en tjänare, som inbar en tebricka. Han lyfte ned den mystiska korgen på mattan och satte brickan på bordet. Då jag druckit mitt te, föll min blick på korgen. Hur mådde min cobra? Jag hade själf ännu icke stört honom.

Jag fyllde ett tefat med mjölk och sittande

För hudens vård och ansiktets skönhet
CRÈME SIMON J. SIMON, PARIS.
Enda skönhetsmedel som icke irriterar huden.

K. ANDERSON

GRATIS erhåller enhvar vid rekvisition min rikt illustrerade praktkatalog med ringmått, med tusentals juvel-, guld- och silfverpjeser illustrerade i värden till miljontals kronor. - - -
KUNGL. HOFJUVELERARE.
JAKOBSTORG 1. REGERINGSG. 19—21.

i sängen, frånrdog jag splinten, och härmande fakirens torra röst, lockade jag som han:

— Cobra, cobra, cobra, cobra — — —

Locket började röra sig. Cobran sköt upp ur densamma plötsligt som strålen ur en slumrande fontän. Så fick han ögonen på mig. Han började vagga och vackla. Ett hest hväsande, knyckvis kastade han hufvudet tillbaka, som förberedde han sig på ett hugg. Det föreföll mig, som måttade han åt min hand. Jag var ensam i rummet.

Jag började fundera. Väl visste jag, att fakirerna ur de fångade cobrorna utdraga giftfänderna, men jag visste också, att dessa fruktansvärda spetsar åter tillväxa. Fakiren hade sagt mig, att han i flere år haft denna cobra. När klipptes sist hans tänder? Det hade jag glömt att fråga honom.

Cobran fortfor att vagga fram och tillbaka. Om mjölken tog han icke den minsta notis.

Jag smög mig försiktigt ur sängen på motsatta sidan. Krypande ljudlöst på golfvet bakom sänggafveln kom jag nära cobran, som icke tycktes hafva observerat min manöver. Med en blixtsnabb rörelse sträckte jag fram min arm och grep cobran alldeles under den utbredda skölden. Det var en kraftig best, men jag lyckades oskadd få honom ned i korgen, som jag därpå omsorgsfullt reglade.

Hvar gång under dagens lopp min blick föll på korgen, blef jag smått fundersam. Inte som ångrade jag min affär, men hvad riktigt nöje har man af en än aldrig så vacker orm, om sympatien inte är ömsesidig. För säkerhets skull hade jag förseglat korgen med ett hänglås.

Morgonen därpå drack jag mitt te ensam. Det var bara därför att jag ville vara rättvis. Hvarför skulle cobran i går ha förmått min inbjudan? Nu kunde han ha det som han själf arrangerat.

Fördömda korg! Öfverallt stod den i vägen. Om jag bara visste om tänderna voro riktigt klippta! Men fakiren var och förblef som bortblåst.

Om aftonen låg jag ånyo i min stol på hotellterrassen. Då hörde jag med ens — icke alldeles utan en viss tillfredsställelse — bakom mig en känd röst:

— Sahib!

Jag vände mig om. Där nere stod min fakir, ödmjukt förande handen till sin turban.

— Sahib!

— Hvad är det fråga om?

— Vilja hafva min cobra igen, min snälla cobra. Utan min cobra svälta ihjäl och bli död.

Han berättade huruledes han i förgår befunnit sig i en plötslig förlägenhet, och då han sett mitt intresse för ormen, hade det fallit honom in att sälja honom till mig. Men efteråt hade han svårliga ångrat sig. Cobran var hans enda, och utan den kunde han inte göra sina konster. Nu ville han köpa den tillbaka, men hade inte mer än 30 shillings. Af nåd, sahib!

Men jag anlade min bistraste min och sade:

— Sälja min cobra! Hur kan du inbilla dig något sådant. En så vacker och snäll cobra! Aldrig!

— När resa sahib!

— I morgon!

— Skall söka låna ihop de 10 shillings, som fattas. Sahib vara en barmhärtig sahib. Sahib sälja sin cobra.

Han skulle gå men jag ropade på honom.

— Hör hit, sade jag. Du lär mig huru

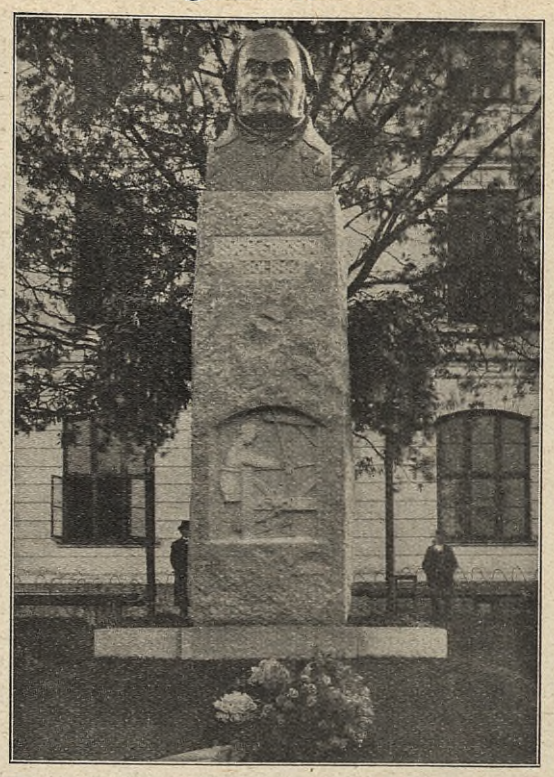

I BORÅS AFTÄCKTES HÖGTIDLIGEN LÖRDAGEN den 24 maj bysten af den svenska textilindustriens grundläggare Sven Erikson. Det vackra minnesmärket är modelleradt af artisten Anders Wissler och har på sockeln en relief framställande en väfverska i sin väfstol. — Anna Backlund foto.

ett mangoträd kan växa och du får din cobra för 20 shillings.

Han skakade på hufvudet.

— Sahib inte fordra detta. Jag vilja lära sahib mango-tric, men icke få. Vara förbjudet.

Han drog med fingrarne genom sitt skägg.

— Sahib vara god sahib. Om sahib säga icke tala om för någon mangotric, jag lära mangotric.

Sagdt och gjordt. Han förde mig till ett aflägset hörn af trädgården. Jag afgaf ett högtidligt löfte att aldrig lära bort hvad jag nu fick lära. Min singalesiske boy, som smög i mina spår, fick lof att hålla sig på vederbörligt afstånd.

Nu framtog han sin påse. Och han visade mig sin hemlighet. Det är ledsamt jag bundits af mitt löfte, ty saken var intressant.

Då fakiren slutat, ropade jag på boy att bära ned korgen, och öfverlämna den till fakiren. Boy, som försiktigt burit den framför sig på utsträckta armar, syntes göra det utan saknad.

— Se här, jag skänker dig cobran, sade jag. Fakiren bugade sig. Jag återvände till min veranda. Jag saknade icke cobran.

På kvällen hörde jag på nytt fakiren nedanför verandan. Han höll en liten påse i hand. Han gaf mig den i present. På djupet af densamma sof den lilla mongoosen med silfverbjällran kring sin hals.

Spalten om böckerna.

UNDER DEN SJUKE GUSTAF Frödings sista år förspordes emellanåt, att ett tillstånd af bättring inträdt, och att skalden återupptagit sin diktning. När döden kom, förelåg också af hans hand ett litet häfte, en tacksamhetsgåfva till hans vårdarinna, sjuksköterskan fröken Signe Trotzig. Dessa dikter ha nu på fröken Trotzigs föranstaltande kommit ut, och vi ha alla lof att i viss mån betrakta dem också som en sista hälsning till den läsekrets, som så länge och troget älskat Fröding, ty de voro af honom själf ämnade att publiceras. I dedikationen ger han fröken Trotzig dikterna "som vänskapsskänk att behandlas efter behag — därvid hon och förläggaren torde uppgöra efter hennes och förläggarens behag". Flera förslag till rubriker ha också — enligt hvad Ruben G:son Berg i ett företal upplyser — hos skalden varit före. Utgifvarinnan har stannat för en af dem: Reconvalescentia.

Det är inte utan ett visst vemod man öppnar den lilla ytterligt enkla boken. Skall den ännu rymma något af gudagnistan, som så ljusade, af den versifikatoriska genialitet, som man ej visste maken till efter Bellman? Att dessa sista dikter skulle stå på höjden af föregående produktion väntade naturligtvis ingen; men skulle man nödgas beklaga att minnesskriften fått framträda, där kanske pietetsfull tystnad skulle passat bättre?... Så är det, dess bättre ej, och Reconvalescentia visar att Gustaf Fröding, skald född, var skald till det sista. Af sjukdomen ser man föga spår. Att det är en gammal, en trött och sliten man, som höll pennan, det märks ju, men skickligheten är kvar, och de mest karaktäristiska dragen i diktarlynnet ha icke frätts bort, om de äfven bleknat i många fall.

Boken innehåller en del smärre ting, rena brottstycken eller utkast, hvilka åtminstone röja, att arbetshågen lefde upp på nytt. Tre, fyra dikter att lägga märke till. Men dessutom och hufvudsakligen en saga, Ghaselens makt, med österländskt motiv, full af skälmskhet, ironi och behag, samt Magister Blasius, i mitt tycke dess verkliga och dyrbara pärla, en fantasi på vers och prosa i gammal stil. Här är humör, glans och fart, en återspegling af det förflutnas. På dessa några sidor ges en lifsbild, så pregnant som någon af de forna bästa. Om "Blasii lefnad" heter:

Odesnyck,
blindt förtryck,
rif och ryck,
nöd och fara,
oftast vara
sönderbiten,
rifven, sliten,
usel trasa,
oftast fasa,
sällan ro.
Så var färden
genom världen,
Blasio.

Och i en rad aktstycken, hvilka tänkas återgifna "ex protocollis Nationis Vermolandiensis" få vi prof, med kommentarier (prosan), på "den tviflande och förtviflade sällens" hädiska desperata, i botten så sorgefulla sinnelag. Man vill läsa ut en fläkt af skaldens eget temperament ur dessa strofer; en stark stämning löser sig ur dem och stannar som bokens bästa och djupaste minne. Det är med vemod vi lägga bort den liksom vi öppnade den; men ett annat vemod. En sista gång har den gamle Frödings underbart gripande stämma talat till oss.

*

Endast en tillfällighet sammanför de två följande diktsamlingarna med Frödings.

Zenith's Växt-Margarin är det förnämsta!

Dessa äro En rosenslinga af Jane Gernandt-Claine, samt Trollslända af Sigurd Dahllöf.

Jane Gernandt-Claine är — jag hoppas med denna förmodan icke sårа någon! — vår mest kända kvinnliga poet. Hon har gifvit ut några diktsamlingar, och de ha varit goda. De ha framförallt varit äkta och decideradt kvinnliga. De ha innehållit hufvudsakligen kärleksdikter och de ha öppet blottat, visserligen ingen glödande passion, men allt svärmeri, all längtan, melankoli och hängifven dyrkan, som i alla tider sprängt kvinnohjärtan, velat lyfta dem till de tysta stjärnornas rymd, medan läpparna tego och händerna endast i ensliga timmar vågade vrida sig om hvarandra, rädda att förråda det innersta och dyrbara, ve eller lycka. Fru Claines framgångar ha varit förklarliga, ty hon har gjort sig till tolk för många stumma systrar. Hennes poesi bär ett visst exalteradt drag, ett eteriskt begär, som synes vara en särskildt kvinnlig arfvedel, ofta af männen förbisedd eller beledd. Hennes tankesfär är icke vid; känslan är allt och besjälar ensam innehållet, men formen är också fin, lättflytande, endast stundom nästan alltför flödande — man skulle önskat en smula konstnärlig stramhet, om icke originalitet — och med sina bästa dikter har hon nått en ingalunda föraktlig rangplats på vår välbesatta Parnass.

De nya dikterna äro de äldre ganska lika som lynne och ton. Fru Claines poesi är alltför subjektiv att kunna väsentligt förändras. De bästa äro enligt min uppfattning här de dikter, där Sankta Teresa sjunger. Hur ljuft klingande sonetterna till den ständigt återkommande "du käre" än äro, det blir för mycket af dem i samma stil, och befrielsen i Gud, som kommer sist i boken, lyfter oss sålunda i dubbel måtto med sig. Den heligas mystiska och brinnande själ har för fru Claine blifvit en verklig inspirationskälla, och skaldinnan hälsar helgonet äfven direkt, med en vacker invokation, ur hvilken vi låna slutorden:

Stå upp jag vill lik en främling
och söka skräppa och staf
att gå genom mörka nätter
och stilla mitt hjärtas kraf
med detta ena — att höra
ett brus som af stora haf. —

Så poetiskt högstämd som fru Claine är på inga vägar Sigurd Dahllöf. Får jag säga min tanke, är det den, att han förträffligt skulle lämpa sig som rimsmidare för barnen. Tag ej illa upp, jag menar inte illa därmed. Tvärtom! I Trollslända redan finnas småsaker, som lämpligt illustrerade skulle göra sig utmärkt i en bok för barnkammaren; de ha den nödiga enkelheten och lustigheten. Sådana äro i det hela En grodvisa eller Kajan kikar ur kyrketorn, eller Kråkan kraxar på gärdesgård, för att nämna ett par exempel. Men genom sitt ämnesval, som ej alltid kan roa eller förstås af de små, lämpa sig ju icke alla på samma vis, icke ens de som eljes ha samma harmlösa behag och lätthet. Det är småvisor, melodier, stämningar af sommar, fjärilar och sol. Tyvärr är själfva versen icke alltid lyckad, men också den är bäst i de bitar, om hvilkas art jag menar, att den vore en vinning för småttingarna. Deras bokhyllor äro icke så synnerligen väl försedda. —

Jag kan tillåta mig att ej stort mer än räkna upp de böcker, som i öfrigt kommit mig till handa.

Ester Hagberg: Lill-Kersti; en folklifsskildring med den starkaste påverkan från Selma Lagerlöf. — Elise Söderlund: Några drag ur barnens värld, små flärdfria historietter, som kanske ha en del att lära fåfänga och tanklösa föräldrar. — Elisabeth Kuylenstierna-Wenster: Odesrunor, roman, förut som bekant publicerad i Idun, och hvilken nu, af den populära författarinnans vänner kan förvärfvas för 1 krona. — Gustaf Schröder: Från brukskontor och timmerskog, också en populär och i vida kretsar skattad författare, och också för en krona. — Slutligen, samma förlag och pris, omtryck af två äldre romaner af Anna Wahlenberg: Hildur och Siri. Men hvarför nya titlar? Böckerna gå nog ändå.

MARIKA STJERNSTEDT.

*

På årsdagen af Strindbergs död den 14 maj utkom hos det kända förlaget Stanley Paul i London en biografi öfver August Strindberg, författad af fröken Lizzie Lind af Hageby, hjältinnan i den stora vivisektionsprocessen.

I en diger volym, prydd af vackra och väl valda fotografier, har hon följt hans bana från fädernehemmet i Klara till grafven på Nya kyrkogården. Hela Strindbergs underbara lefnad drar här förbi och i samband härmed skildras hans verk, deras historia, de stämningar och erfarenheter, ur hvilka de uppstått, och det öde de rönt. Analyserna äro kortfattade men vägledande för dem, som önska en introduktion i Strindbergs författarskap. Författarinnans beundran för Strindberg leder henne icke till att dölja de sidor i hans lif och författarskap, som verka frånstötande, men hon förklarar så långt man kan förklara, och ger skuggorna deras rätta plats i helhetsbilden. Kanske kunde man anmärka, att hon så öfvervägande dröjer vid det brustna, det tragiska och lidande hos Strindberg, mindre vid hans hälsa och sundhet, glider förbi den Strindberg, för hvilken de två lyckokällorna i lifvet voro familjeglädjen och naturglädjen. Det är visserligen icke hennes fel, när en kritiker i Pall Mall Gazette på tal om boken säger något så oerhördt dumt, som att Strindberg var "an apostle of the abnormal", men det är möjligt, att hon kunnat rädda honom med något förutseende.

En Strindbergsförtrogen svensk publik har ingenting nytt att hämta ur fröken Linds bok, men den bör bereda vägen för en bättre kunskap och en bättre uppskattning af Strindberg i England, där den har alla utsikter att intressera som en fängslande skildring af en märklig lefnad.

Ur en annan synpunkt är boken beaktansvärd. Såsom den första större biografi af Strindberg, skrifven af en kvinna, är den med sin varma sympati, sitt från all irritation fria skärskådande af hans utbrott mot kvinnokönet en liten vacker revanche på den store anklagaren, en revanche i stil med kvinnornas bästa traditioner.

E. W.

*

Tekniska skolans tredje årskurs har utgifvit en mönsterbok, som är tillegnad alla svenska spetssömmerskor. Den innehåller dock mycket annat förutom spetsmönster. En fördel för de mindre bevandrade är att detaljer till mönstren finnas i naturlig storlek. Boken är mycket vackert utstyrd och tryckt i flera färger, men kostar likväl endast 2 kronor. Rekvireras genom Nordiska bokhandeln i Stockholm.

"Interiörer från Uppenbarelsekyrkan."

UPPENBARELSEKYRKAN, BANKDIrektör Wallenbergs ståtliga födelsedagsgåfva till Saltsjöbaden, har oafsedt de skapande konstnärernas, arkitekten Bobergs och professor Olle Hjortzbergs manifestationer i form och bild, för Iduns vidkommande äfven medfört uppenbarelsen af vissa deras karaktärsdrag, som varit föga ägnade att framkalla vår beundran.

Här i korthet en redogörelse för sakförhållandet! Redan två fulla månader före kyrkans invigning hade Idun af den person, som verkställt fotograferingen, förvärfvat en fullständig serie interiörbilder med professor Hjortzbergs hvalf- och väggmålningar, afsedda att införas i Iduns nummer för den 18 maj, det närmast samtidiga med kyrkans invigning. När klichéerna för detta nummer redan voro färdiga, i själfva presslägningsminuten, uppvaktades emellertid helt oförmodadt vår redaktion med en rad telefonpåringningar från hrr Boberg och Hjortzberg och strax därefter med ett personligt besök af den sistnämnde, hvarvid i ömsom pockande, ömsom bevekande ordalag utvecklades, hurusom under inga omständigheter någon bild af Saltsjöbads-kyrkans inre finge utsläppas i pressen, vore det så ock blott en enda timme före den högtidliga invigningsakten! På hr Hjortzbergs bedyranden, att detta vore en obrottslig öfverenskommelse mellan kyrkans mästare, och att Idun under alla omständigheter efter invigningen skulle bli ensam om de af oss inköpta bilderna, läto vi slutligen förmå oss att, ehuru med icke ringa svårighet och tidsförlust, i sista ögonblicket uttaga de i formarna redan inbrutna interiörerna.

Utan att ens med ett ord underrätta eller inbjuda Idun arrangera därefter ofvannämnda herrar dagen före invigningen en allmän pressförevisning af Saltsjöbadskyrkans inre; tidigt på söndagsmorgonen, fortfarande före invigningen, utkomma flere tidningar med talrika interiörbilder, och dagen efter utlämnas äfven de af Idun speciellt förvärfvade kopiorna till publicering.

Ett tillvägagångssätt som detta kalla vi icke gentlemens, och det stämplar sig själft. Vi ha emellertid känt som en skyldighet att äfven inför Iduns läsare kännetecknа det, på samma gång som dessa rader må utgöra en förklaring till, att de enda "interiörer från Uppenbarelsekyrkan", vi efter det passerade anse oss kunna meddela, blifvit af så föga upplyftande art.

F. V. O:s slöjdafdelning.

FÖRENINGEN FÖR VÄLGÖRENHETENS ordnande har som bekant en slöjdafdelning, som förestås af fröken Gertrud af Klintberg. Denna har till syfte att skaffa sömnads- och annat handarbete åt mindre bemedlade kvinnor och samtidigt att uppfostra sina arbetstagare till noggrannhet och yrkesskicklighet. De förfärdigade arbetena, som bestå af underkläder, blusar, bomullsklädningar, barnkläder, strumpor o. d. ha länge försålts i den för många stockholmskor välkända butiken Arsenalsgatan 2 A. Nu är afdelningen till sin stora sorg uppsagd till afflyttning, men för att bestrida kostnaderna härför och de ökade utgifterna för ny lokal, så att om möjligt ingen minskning i arbetsförtjänsten för afdelningens skyddslingar uppstår, måste man nu realisera undan sitt lager. Varorna äro mycket omsorgsfullt gjorda och af godt material.

Till "Iduns" ärade läsarinnor!
Till medlemmar af Turistföreningen lämnas 10 % rabatt.

A.-BOL. C. ALB. KLINTBERG
(Ohlén & Klintberg)
Klädeshandel, 16 Drottninggat., Sthlm.
Specialaffär för Damdräktstyger och Blå Cheviot. Senaste nyheter för våren.
Profver sändas gratis och franko.

IDUNS KOKBOK
AF
ELISABETH ÖSTMAN
är den bästa kokbok för det svenska hemmet. - - - - -
På mindre än 2 år har den utgått i öfver 25,000 ex. - Pris: Kr. 5:50 inb.

Två utställningar.

DET ÄR FOGA TROLIGT ATT konstnären Ole Kruse med en symbolisk målning sådan som Lifvets träd, hvilken han byggt upp med hjälp af den medeltida symboliken, kan förmedla något intryck på moderna betraktare. Icke heller vi kunna hjälpa oss utan symboler, men vi ha andra. I den dekorativa konstens tjänst, omsmält till ornamentik har den gamla primitiva symboliken ännu en plats, men endast där. Lyckligtvis har konstnären i sin utställning å Salong Joël andra saker att bjuda, däribland ett självporträtt, vackert, sant och flärdfritt.

Ett mindre originellt temperament uppenbarar sig hos Helmer Herzhoff, en norrländsk landskapsmålare, som då och då kommer ner med en tafvelkollektion. För närvarande utställer han i Hallins konsthandel en serie kolteckningar öfver färg i ett ganska effektfullt och gifvande manér samt ett antal oljemålningar, landskapsmotiv och en och annan porträttstudie. Det förefaller betraktaren som om han här påverkats af de yngsta skolornas manér utan att äga deras grundlag af teorier. Hvad som hos dem är en kolorerad doktrin, blir hos honom något mycket mindre medvetet, mera konstlöst. Men till gengäld kan hans arbeten en och annan gång få en större friskhet och ge en mera osökt stämning.

Lifvets träd. Efter en penneteckning af Ole Kruse.

Tekniska sagor.

För Idun af OTTO WITT.

II.

Främlingen med de gröna kläderna.

I ETT HÖGT, FYRKANTIGT HUS med platt tak bodde en gång många hundratals bröder och systrar. Alla voro de svarta och skrynkliga och liknade hvarandra på en prick.

Huset var vackert måladt med lackfärg och dess plana tak var aftagbart; men det saknade fönster och dörrar. Hvarje gång taket lyftes af — och det hände rätt ofta — sågo syskonen i huset en hvit himmel långt uppe. Så varsnade de tre, fyra, långa, stora pinnar, som grepo om en blank, bucklig tingest, förde denna ned ibland dem och drogo sig tillbaka medtagande åtskilliga. Så lades åter taket på huset, den hvita himlen försvann och allt blef mörkt.

— Besynnerligt det här, mumlade en gång ett af de många syskonen. Det var en liten en som satt längst nere i en vrå af det höga huset. Besynnerligt, fortsatte han. Gång på gång få vi en massa nya syskon — så vandra de småningom bort — men ingen af dem kommer tillbaka. Bara nya. Och ingen vet hvar vi äro och hvart de gå, som lämna oss. Mycket märkvärdigt det här.

En annan af syskonen, en liten en det också, hörde orden och såg drömmande framför sig.

— Det är som droge det ett minne förbi, ett minne om doft och fåglars sång och om en lätt vind som susade. Om en himmel, som var blå med ulliga skyar på och stora mänskor, som sågo så underliga ut. Minns ej du något sådant?

— Nej, det erinrar jag mig ej alls, svarade den, som talat först och de andra stämde i med honom.

Så kom åter den där besynnerliga, blanka tingesten och ånyo försvunno många bröder och systrar.

Men en vacker dag kände de plötsligen hela huset vackla och skaka; så kom det en väldig stöt, huset föll och föll, med en smäll stannade det; taket, som nu låg på sidan sprang af och hundratals af syskonen kastades ut ur huset.

Innan någon rätt hunnit fatta hvad som händt hördes en dånande röst:

— O, en sådan slarfva Amanda är; hur kunde Amanda stjälpa hela teburken?

Åter kom den blanka tingesten i rörelse och syskonen fördes tillbaka in i huset. Men af ovarsamhet kom det också något annat med. Den var stor och svart och hade ett så konstigt hufvud och när tebladen kommit till ro frågade ett af dem:

— Hvad är du för en?

— Jag? Jag är spiken!

— Jaså. Hvad gör man med dig?

— Mig kokar man soppa på, svarade spiken.

— Ja, det gör man då aldrig med oss, tyckte bladen.

— Nej, på er kokar man te, skrattade spiken.

— Tala om litet om det, bådo bladen, och spiken berättade att deras fina hus var en teburk, målad med kinesiska gubbar och blommor och fåglar; att den hvita himlen endast kallades för kökstak; att pinnarne som grepo om den där blanka tingesten var jungfru Amandas fingrar, som höllo i en sked och mycket annat; de fingo veta hur man lagade te och hur det fick "stå och dra" medan kaffet fick "sätta sig".

— Nedrigt, tyckte ett teblad.

— Kvickheten är gammal, svarade spiken och skrattade.

Så gick det länge hän. Syskon följde och endast de där två som talat först stannade alltjämt kvar i teburken, ty de sutto bägge godt och väl inkilade nere vid bottnen. Också spiken försvann.

En dag ankommo nya systrar och bröder och de hade midt ibland sig en som inte var svart som alla de andra, utan iförd gröna kläder.

— Nej se, du var mig en lustig en, sade det gamla tebladet i burkens botten. Det var granna kläder, det där.

— Ha, ha, ha, skrattade det gröna tebladet. Jag är ju precis af samma släkt som alla ni andra.

— Är du?

— Javisst.

— Då kanske du minns något om den blåa himlen, fåglarne, doften och vinden? undrade den lilla drömmerskan.

— Ja, det gör jag, svarade den grönklädda främlingen. Ser du, alla äro vi teblad, vuxna på tebuskar i det soliga Kina.

— Men hvarför är du då grön, medan vi andra äro svarta?

— Det beror bara på behandlingen, svarade den gröna. Och just därför att jag har min gröna färg kvar, är det att jag minns allting så väl. Ty det gröna i bladen är just alla växters minne. Af misstag kom jag med bland det svarta teet; därför är jag nu här.

Och det gröna bladet kvad om allas deras varma hemland; om män och kvinnor som plockade buskarnes blad; hur de gröna bladen undergå en ångbehandling för att bibehålla sin gröna färg, som skattas där ute. Hur de rostades på heta pannor och sedan knådades; den senare följande afkylningen och återupprepade rostningen och den slutliga sorteringen.

Det visste berätta om hur somligt te färgas med indigo eller berlinerblått för att fröjda mandarinernas ögon.

— Men det svarta teet då? undrade de andra.

— Det beredes litet olika; ångbehandlingen äger ej rum och teet får ligga några dagar och jäsa; härvid försvinner den gröna färgen — —

— Men hvarför, undrade de svarta tebladen.

— Jo, därför att i och med detsamma bortgå äfven en hel del bittra ämnen som retar människornas så kallade nervsystem. I Österland vill man hafva dessa kvar i teet och därför går blott det svarta västerut.

— Nå, och hvad blir det af oss sedan? undrade bladen, som mistat minnet.

— Vi läggas i varmt vatten och blifva till en dryck som piggar upp människorna. Vi innehålla 1 à 2 proc. koffein och drycken anses reglera människans ämnesomsättning så att hon behöfver mindre mat.

— Jaså. Kokar man inte soppa på oss då. Vi frågade spiken, men han sade nej.

Det gröna bladet, som visste allt, skrattade ej.

— Jo, sade det. Af brutna blad, affall och sådant göres en billig tesort, som kallas för "tegelte", den pressas till tegelstensform. De asiatiska nomaderna koka soppa af det genom tillsats af smör och mjölk.

Mycket af allt detta begrepo ej de svarta bladen, men de höllo god min och kände sig mycket smickrade af sin förnäma och lärda släkting som visste så mycket af hvad de själfva glömt under den hårda behandling de utstått i lifvet.

Pröfva **Tuppens Zephyr**
och Ni köper ingen annan.

Hushålls- Små- Kemisk- **TVÄTT** utföres omsorgsfullt i
Centralbadets Tvättinrättning,
9 Holländaregatan 9.
Rikstel. 22 59. Allm. Tel. 62 19.

UTSTÄLLNINGSSTADEN VID ÖRESUND.

NÅGRA BILDER FRÅN DET JUBILERANDE LANDSKRONA.

1. Parti från hamnen med det nyuppförda ståtliga varmbadhuset och utställningsbyggnaderna i bakgrunden. 2. Torget, till vänster rådhuset, till höger i bakgrunden husarkasernen. 3. Sofia Albertinakyrkan. 4. Storgatan. 5. Elementarläroverket. 6. Minnesstenen i Stadsparken, aftäckt den 14 sistlidne mars till minne af stadens 500-årsjubileum. 7. Slottet eller Citadellet. 8. Nya folkskolebyggnaden. 9. Vattentornet och Folkskollärarseminariet. 10. Sockerfabriken. Foto för Idun af Gustaf Ewald.

"I SKÅNE VID SUNDET DÄR TYKOS
sig lyfter ur skummande vågor,
där ligger Landskrona så vän som en mö
vid lugnad sjö,
bestrålad af solens lågor.
Och kyrkan sig höjer med tornen två,
de blicka omkring sig så vida.
Och nedan omkring henne lindar stå
och blommor små,
som dofta sida vid sida.
Vid torg och vid gator, som aldrig ta slut,
den höga, den prydliga raden
af ståtliga byggnader sträcker sig ut
knut invid knut,
och friskt är lifvet i staden."

Så skref år 1885 N. P. Nilsson, rektor vid Landskrona gamla latinskola. Hade den gamle vördade rektorn lefvat nu, skulle han ha häpnat öfver den blomstrande utveckling som hans stad sedan dess undergått. Visserligen kan ju Landskrona ej räknas till våra moderna storstäder, men staden har trots sitt isolerade läge arbetat sig fram år från år. Bekant är ju att i Landskrona finnes en af de största för att nu icke säga den största af landets sockerfabriker. Emellertid ha

(Forts. sid. 366.)

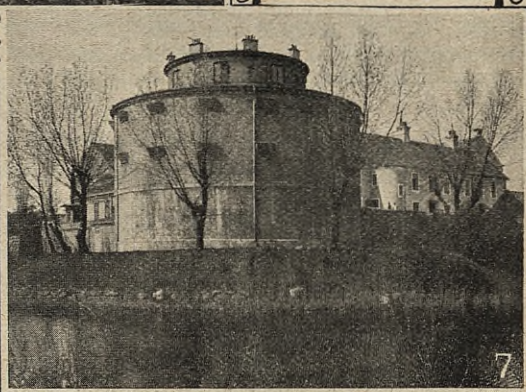

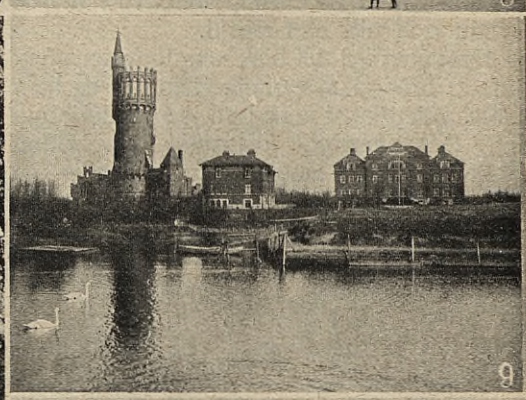

Skådespelarnes Riksdag.

Daniel Fallström.

Erik Thyselius.

DEN KRING LAND och rike rullande Thespiskärran med sorglösa och äfventyrsälskande skådespelare ombord är numera bara en myt — den är undanskjuten, otidsenlig, öfverflödig som de gamla karosserna och diligenserna, hvilka endast föra en sagolik tillvaro på Skansen eller i mossbelupna vagnsskjul, dit ingen människa går. Och med Thespiskärrans bortdragande ha också de gamla aktörstyperna försvunnit. Det finns inte längre någon Sjövall eller Olander i den Blancheska gestaltningen. Sjövall i våra dagar har kassakreditiv i någon af Sveriges 177 banker och Olander svälter icke längre som en plebej, utan in-

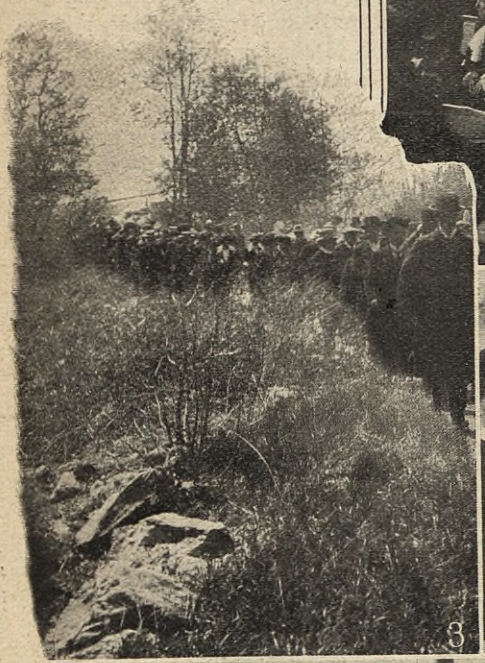

1. Det höglidliga öppnandet i Dramatiska teaterns foajé. 2. Medlemmar af Teaterförbundets och T. T:s styrelser. Från vänster: Hrr Fastbom, Collin, Stenfelt, Lund, Bergström, Barcklind, Cederborg, Hedqvist, Norée, Olsson o. Ralf. 3. Uppmarsch till festplatsen vid Bogesund under Teaterförbundets nya standar. 4. På "Sagas" öfverdäck.

5. Från frukostmiddagen på Bogesund: Damerna rundt bordet från vänster: fru Kjäll-Modin, fröknarna Elin Olsson, Lisa Holm, Anna Tropp, Gulli Feldt, Lilly Jäger och Anna-Lisa Lindzén. 6. En picknick i gröngräset. Från vänster: hrr Byström och Klintberg, fru Brunius, fru Gerda Wallander, hr Alf Wallander, fru Klintberg.

Foto för Idun af A. Blomberg.

Fru Julia Claussen på tribunen.

tar goda middagar på bättre restauranter, är välklädd som en baron från Adelsklubben och sköter sina dåliga affärer så väl, att de en vacker dag bli goda och dyka upp i taxeringskalendern.

Våra dagars teatermänniskor äro icke uteslutande skådespelare och i mycket ringa grad vagabonder, men desto mer socialt intresserade: de inse att tiden icke längre är någon de glada zigenarvanornas solperiod, som har devisen "den dag den sorg" till valspråk; äfven hos dem har eftertanken vaknat och de praktiska krafven gjort sig gällande. De ha med ett ord organiserat sig liksom andra yrkesgrupper, bildat Svenska teaterförbundet och i dagarna haft sin första kongress eller riksdag, för att tala politiskt.

Rätt så! — Den sceniska konsten i våra dagar håller tyvärr på att förlora ett och annat af sin gloria, och det är därför nödvändigt att de sceniska konstutöfvarne själfva syna yrket i sömmarna och se till hvad de för sitt vidkommande kunna göra till teaterns uppblomstring som kulturmakt. Denna gång har det företrädesvis varit rent praktiska angelägenheter, som diskuterats, och de skola gifvetvis också intaga ett stort rum vid följande årsmöten, men det torde också bli en tvingande nödvändighet att göra yrkets konstnärliga sidor till föremål för öfverläggningar i den mån den tilltagande smakförskämningen som en följd af haltlös, ovärdig repertoar och därmed sammanhängande omständigheter hota teaterns lifsnerv.

Det nu tilländalupna teatermötet har illustrerats af ypperliga föreläsningar i till scenkonsten hörande ämnen, och särskildt må antecknas intendenten Nils Personnes spirituella historik öfver teaterförhållandena under den gustavianska perioden.

ju konjunkturerna gjort att de större grannstäderna Helsingborg, Lund och framför allt Malmö lugnt och målmedvetet distanserat den mindre grannen.

Landskrona skulle nog knappast vågat sig på en sådan utställning, som staden nu anordnat, om den icke särskildt haft att bjuda en utställningsplats, som söker sin like ej blott i Skåne, utan i hela Sverige, sägs det. Landskrona är den enda svenska stad, som ända in till våra dagar bevarat ett imponerande minne af svensk befästningskonst från Karl X Gustafs och Karl XI:s dagar. På vallarna omkring och i närheten af slottet ha anlagts hundratals koloniträdgårdar. Det är trädgården bredvid det gamla slottet, som är upplåten till utställningsområde, beläget omedelbart intill Sundet.

Det var redan för några år sedan som Landskrona beslöt fira sin femhundraåriga tillvaro med en större jubileumsutställning 1913. Konung Erik af Pommern gaf nämligen för 500 år sedan Landskrona stadsrättigheter, och på 500-årsdagen den 14 mars (enligt somligas mening skulle den rätta dagen istället varit den 20 mars) i år aftäcktes under stora högtidligheter en minnessten af 500-årsjubileet.

Landskrona, som nu räknar en folkmängd af 16- à 17,000 invånar, består af gamla staden samt norra och östra "Värnarna". Staden är regelbundet byggd med breda och raka gator, hvaraf Storgatan är den förnämsta.

Bland byggnader märkas Sofia Albertinas kyrka, till hvilken drottning Lovisa Ulrika 1754 lade grundstenen, och lät uppkalla efter sin dotter. Stadens äldsta kyrka, en treskeppig tegelkyrka från 1400-talet, belägen i nuvarande stadsparken, där minnesstenen af 500-årsjubileet nu blifvit uppsatt, hade förstörts under krigen och refs på 1750-talet. Vidare märkes det ståtliga rådhuset, kasernerna, folkskollärarinneseminariet, allm. läroverket och nya folkskolebyggnaden, en af de präktigaste i hela Sverige. Staden har dessutom helt nyss fått färdigt ett stort och ståtligt varmbadhus, kring hvilket utställningsbyggnaderna grupperats.

Utställningsbyggnaderna, nio till antalet, äro uppförda efter ritningar af stadsarkitekten i Landskrona F. Sundbärg och arkitekten A. Arwidius i Malmö. Hallarna täcka en yta af omkring 6,000 kvadratmeter. Af allt att döma kommer jubileumsutställningen i Landskrona att med afseende på utställare och utställningsföremål bli synnerligen representativ för svensk industri, och synes den lofva att bli mer än vanligt storslagen.

G. E.

På det angenäma nöjeskontot är att bokföra den första mötes-söndagens utfärd till Bogesund med lunch i det gröna, glada och högstämda tal af bl. a. teaterfolkets gode och populäre vän Daniel Fallström, sång af T. T:kören och många muntra intermezzon, som bekräfta att till "hög och sann konstnärlig anda" hör ofelbart den friska lifsglädjen.

Så kom afslutningen på de angenäma och lärorika dagarnas kamratmöte bestående af ett lyckadt gardenparty på Hasselbacken i strålande majsol och under tillopp af ett så stort antal stockholmare som det klassiska utvärdshuset förmådde härbärgera i sina salar och sin park. Anders de Wahl spelte handklaver, Ringvall deklamerade, fru Claussen sjöng arior i stor stil, fröken Brogren och hr Schröder sjöngo Putte, den nyaste nationalsången, och hrr Hedberg, Ranft, Hedqvist m. fl. stego per ballong mot högre rymder, sålunda förebådande teaterns lyftning. Och mer bör man kanske inte begära — för närvarande.

Herr Anders de Wahl deklamerar.

Själfva faktum: att de svenska skådespelarne nu organiserat sig och kommit samman för att diskutera sina önskemål och syften är ett glädjande tecken på deras vaknande ansvarskänsla mot sig själfva och den konst, de företräda. Teatern i sin rätta form, nämligen som predikstol, där samhällsseder och samhällsskick rannsakas, de ideela krafven förkunnas och lytena risas, är en kulturfaktor, som icke bör förspillas genom vanvård. Det ligger därför nära till hands att ej minst de sceniska artisternas själfva värna om scenkonstens rätta utveckling.

ARIEL.

Herr Ringvall drar en munter bit.

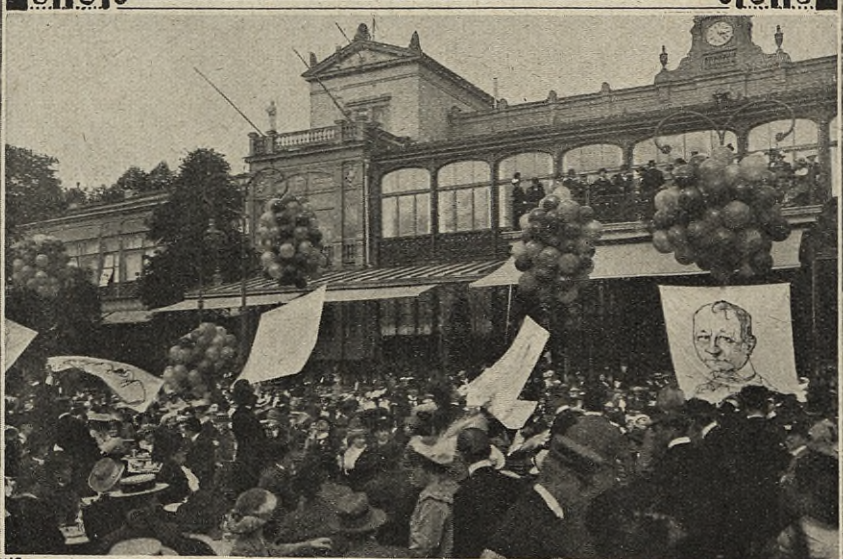

Hrr Hedberg, Ranft, Hedqvist m. fl. som luftseglare.

Fröken Brogren och hr Schröder sjunga Putte visan.

Från Svenska teaterförbundets Garden party på Hasselbacken. A. Blomberg foto.

Elvira de Hidalgo. Primadonna i det italienska operasällskapet å Kgl. teatern.

Från scenen och estraden.

UNGRAREN LUDVIG BIROS KOMEDI "Rofriddaren", hvarmed Svenska teatern afslutar säsongen, hvilar på en rätt orimlig fabel, men den är skickligt arrangerad och scenerna sakna icke spänning, liksom dialogen icke heller går alldeles fri från muntra och uddiga repliker. Den mystiske rofriddaren hör emellertid hemma i den gröfre följetongsromanens figurgalleri, och det visar sig tillika att den ungerska aristokratfamiljen, där han är som barn i huset och för en teatraliskt stor penningesumma lånar sig till ett gement skurkstreck, som författaren af artighet mot publikens nerver lyckligt afvänder, också hyllar mindre fina principer i fråga om godt och ondt. Egentligen har hela sällskapet "accenten åt galet håll", för att begagna en fransk språklärares uttryck, då han ville på ett lättfattligt sätt klargöra skillnaden mellan accent akut och accent grav. Den enda som håller sig frisk i den vämjeliga familjeluften är den unga Anna, hvilken, trots att hennes egen far vill fördärfva hennes moraliska balans hjältemodigt strider för sin dygds bevarande och på sistone vinner icke blott den hon älskar, utan också herraväldet öfver honom och hans många ägodelar. Den älskade är nämligen ingen annan än rofriddaren, som genom en underbar metamorfos, för hvilken författaren ensam är ansvarig, ty i verkliga lifvet byta minsann inte människorna skinn så där lättvindigt, blir en man utan fruktan och tadel. Svenska teaterns ypperliga skådespelarensemble med hrr Klintberg, Arehn och Barcklind samt fru Brunius i hufvuduppgifterna räddar stycket från att sjunka ned till Nick Carternivån — ja, de lyckas till och med framkalla en komediton, som lägger sig skylande öfver styckets brister.

En god gammal komediton sväfvar fortfarande öfver Gondinets "En parisare", som i dessa majaftnar upplefvat sin seconda primavera på Intima teatern. Hur man än må reagera mot 70- och 80-talens franska konversationsstycken med deras onatur, grella konstruktion och docerande dialog — ett värde kan man icke frånfaga dem: fabelns klara och fyndiga flätning och replikernas esprit. Det är som att gå i de gamla franska parkerna med deras symmetriskt slingrande gångar, klippta häckar och prydligt ordnade blomstergrupper; det kan bli tröttande nog ibland, så att längtan efter fri natur bränner som en först i själen, men intrycket af förfining, af gammal, genom sekler rotfäst odling förbleknar dock icke.

Herr Lavén har som parisare typen i sin makt. Man tror onekligen på hans lidelse för boulevardens eggande sorl, för dess luft, dess ljus och storstadsmystik. Och de ciselerade replikerna turneras med smak. Fru Karin Molander är en förtjusande Geneviève — idel ungdom och fägring, egenskaper, som skola göra henne ännu större tjänster, då hon fått fördjupa och vidga sin talang.

Med uppförandet af "Tannhäuser" och "Mästersångarne" skänkte Kgl. teatern den Wagnerska minnesfesten dess värdiga afslutning. En noblare Tannhäuserföreställning än den som nu bjöds de svenska Wagnervännerna har knappast förekommit i Stockholm. Fru Signe Rappes Elisabeth-gestalt äger nu mera än någonsin en själens adel, som låter det himlaborna i musik och vers framträda i klara linjer, och sången lämnar ej något ofrigt att önska i mjukhet och glans. I herr Schweback fingo vi tillfälle att möta en ny Tannhäuser, en verklig hjältetenor, från hvars läppar sången strömmar som ett vårflöde, frisk och fyllig, och som bör bli ännu mera betagande, då rösten erhållit nödig afslipning. Dramatiskt redde sig hr S. också erkännansvärdt väl, ehuru han ej förmådde ge någon djupare individualisering åt sin Tannhäuser. Men det kan komma, då han hunnit växa in i uppgiften. Hr Wallgrens konung och hr Richters Wolfram samt bifigurerna och kör förtjäna odeladt beröm. — "Mästersångarne", detta väldiga verk af en skapande ande, som här nått den högsta utlösningen af sin själs rikaste lifskänsla, gafs på själfva Wagnerdagen med en omsorg, som visade, att artisterna voro genomträngda af sina uppgifters storhet och af mästarens syften. Beckmesser, Hans Sachs, Eva, Walther Stolzing sjöngos förträffligt af respektive hrr Oscàr och Wallgren, fröken Larsén och hr Stockman, de komplicerade körerna stodo sig godt i kampen med partiturets svårigheter och midsommarglansen öfver det gamla Nürnberg höjde sig som en hälsning och ett budskap om det evigt sig förnyande lifvet.

Mot denna breda, märgstarka germanska tonkonst har den italienska operatruppens konstutöfning gjort ett något blandadt intryck. Men det härledde sig närmast af att dess båda första föreställningar — "Bohême" och "Trubaduren" — slogo illa ut. De flesta artisterna afslöjade sig som helt medelmåttiga talanger med medelmåttiga röster, inte ens den sydländska omedelbarheten kunde öfverskyla defekterna. Men när fiaskot riktigt grundligt genomförts i "Trubaduren", kom uppståndelsen i form af "Barberaren i Sevilla", hvars spritfande Rosina återgafs af en plötsligt uppdykande stjärna, Elvira de Hildalgo, ett fenomen som sångerska och en hypergraciös och lekande skälmunge som skådespelerska. Som Figaro utmärkte sig den från föregående föreställningar bekante Giacomo Rimini, hvars baryton är lika bedårande som hans apparition och dramatiska talanger bländande; doktor Bartholo och Basil slutligen hade två sällsynt humoristiska framställare i hrr Tamati och Sorgi. Det var en ensemble, som vi icke äro bortskämda med. Rossinis mästerverk lekte, glittrade och brusade som aldrig förr och rösterna åstadkommo en sång, full af välljud, klarhet och dramatisk färgrikedom, som gjorde publiken vild af hänförelse. Men hufvudintresset fick gifvetvis den intagande Elvira de Hidalgo. Sången tycktes ej vara något annat än lek för henne. Man hade knappt hunnit försjunka i beundran öfver hennes rösts sammetsmjuka touche och silfverrena klang, förrän hon kom åhörarne att häpna inför hennes pärlande koloratur, egendomliga staccati, flöjtlika drillar, fioriturer och med en osedvanlig styrka utslungade höjdtoner.

Den eljes mulna stillheten i Operasalongen byttes snart i det mest oförfalskade skratt och jubel. Den romanska tonkonsten hade vunnit en lysande seger. Och jag tror inte att vi ha tagit skada däraf eller komma att göra det.

Men däremot föreställer jag mig att det hade varit förmånligt, om publiken fått skiljas från italienarne med intrycket från Rossini-föreställningen ogrumladt. De gamla Verdioperorna tyckas vara farliga fall-luckor: efter nederlaget i "Trubaduren" följde en tämligen vacklande framgång med "Rigoletto", som också i och för sig är ett monstrum bland falnande italienska operor. Rigoletto-kvällens ljuspunkter voro hr Riminis intelligenta spel och sång i titelrollen och signora Hidalgo som hans olyckliga och sköna dotter. Partiet passar näppeligen hennes temperament i samma grad som Rosinas gjorde det — men hennes utmärkta sångföredrag gaf dock en viss lyftning åt verkets banaliteter. Sist en komplimang åt sällskapets eldige dirigent Arturo Vigna, hvilken hela tiden mäktat ingjuta sin anda hos sångare och orkester och i lust och nöd varit deras uppehållande kraft.

ARIEL.

Det i dagarna resta korset å August Strindbergs graf å Nya kyrkogården.

Vid skaldegrafven.

OFVANSTÅENDE BILD ÄR TAGEN vid August Strindbergs graf den 14 maj, årsdagen af hans död. Täckelset har nyss fallit från det enkla träkors, som rests vid grafven af hans vänner. Enligt Strindbergs egen föreskrift bär det endast hans namn och de båda årtalen vid yttergränserna af hans lif samt de ord, som utgjorde summan af hans lefnads lärdom: O crux ave spes unica, kors var hälsadt, du mitt enda hopp. Kransarna och blommorna ha lagts på kullen främst af professor Carlheim-Gyllensköld, som målsman för de vänner hvilka rest korset, så af Strindbergs son Hans, af hans 16-åriga dotter Kersti Strindberg-von Uhl, som för första gången besöker faderns land, af Strindbergs yngsta dotter Ann Mari, af hans syskon, af nära vänner.

Från Iduns läsekrets.

Fredrika Bremers Gille.

VET NI HVAD JAG TRODDE, DÅ FÖR NÅGRA veckor sedan "En kvinna ur hopen" så varmt uppmanade våra kvinnliga donatorer att för en gångs skull tänka på sina medsystrar och skänka dem och sig själfva en "Kvinnornas borg"? Jo, att instämmanden i massa strax skulle följa. Men jag har ju också själf tegat tills nu. Kanske verkas det i tysthet? Hvad stort sker, sker ju tyst...

Men — men — men vore inte namnet "Fredrika Bremers Gille" (eller "Fredrika Bremers Gillestuga") bättre än det först föreslagna?

BLIFVANDE GILLESYSTER.

*

INTE BEHOFS DET NÅGON GEMENSAM samlingsplats för oss kvinnor, inte! Vi kunna ju hädanefter som hittills flaxa omkring litet hvarstans likt Stockholms vilsna dufvor. Middag kunna vi ju äta på hushållsskolor — där dock skapelsens herrar med framgång göra oss platsen stridig —, eftermiddagskaffet kunna vi dricka på konditorier — där vi dock inte gärna kunna oskammandes slå oss till ro för mer än en halftimme —, och för möten, utställningar och samkväm kunna vi ju "snylta" oss till lokaler stundom här och stundom där. Inte behöfva vi någon varaktig stad, inte! Då kunde det ju möjligen bli sammanhållning och samverkan mellan de olika kvinnoorganisationerna. Bort det!

Fredrika Bremers staty kan ju resas på Hö- eller Oxtorget, och "rösträttstriumfen" — om eller när den kommer — kan ju in memoriam firas på Runan.

BITTERSOTA.

BÄSTA SNITT·
OMSORGSFULLASTE ARBETE·
ERHÅLLAS I DE FLESTA
KAPPAFFÄRER I RIKET·

OFVANSTÅENDE FABRIKAT
finnas i rikhaltigaste sortiment till billigaste priser hos
A.-B. Nordiska Kompaniet, Stureplan.

Patent. **Hafregryn** och **Hafremjöl**

Gyllenhammar

Låt ej inbilla er, att något annat hafrepreparat kan ersätta **GYLLENHAMMARS patenterade Hafregryn** och **Hafremjöl.** Oumbärliga!
Tillverkas under läkares kontroll.

KÖKSALMANACK

Redigerad af
ELISABETH ÖSTMAN-SUNDSTRAND.
Inneh. af Elisabeth Östmans Husmoderskurs i Stockholm.

FÖRSLAG TILL MATORDNING FÖR VECKAN 1—7 JUNI 1913.

SÖNDAG. Frukost: Smörgåsbord; wienerschnitzel med brynt potatis; mjölk; kaffe eller te med surmjölkskaka. Middag: Grönsoppa; kokt gös med hollandaise och potatis; valnötstårta.

MÅNDAG. Frukost: Smörgåsbord; hafregrynsgröt med mjölk; halstrad, rimmad färsk strömming (»sotare») med potatis; kaffe eller te. Middag: Stekt kalfbog med konserverade ärter och färsk potatis; rabarbersoppa med skorpor.

TISDAG. Frukost: Smörgåsbord; biffstek med potatis; mjölk; kaffe eller te. Middag: Oxsvanssoppa; inkokt braxen med grädde och pepparrot samt potatis.

ONSDAG. Frukost: Smörgåsbord; hafremjölsvälling; sillpölsa; ägg; mjölk; kaffe eller te. Middag: Svinkarré, stekt som vildt med brynt potatis och äppelmos (ringäpplen); surmjölk à la Svanhild.

TORSDAG. Frukost: Smörgåsbord; kall svinkarré (rester från onsdag) med stekt potatis och lingon; mjölk; kaffe eller te. Middag: Pensionatpuré; syltpannkaka.

FREDAG. Frukost: Smörgåsbord; strömmingslåda med stekt potatis; ägg; mjölk; kaffe eller te. Middag: Makaronipudding med skinka; rabarberkräm med mjölk.

LÖRDAG. Frukost: Smörgåsbord; uppstekt makaronipudding (rester från fredag); ägg; mjölk; kaffe eller te. Middag: Stekt filé af aborre med spenat; plättar med sylt.

RECEPT.

Surmjölkskaka. 6 hg. rågsiktmjöl, 2 små tsk. bikarbonat, 1 liten tsk. bakpulver, $^1/_2$ lit. sur mjölk, 2 dcl. sirap, $^1/_2$ msk. kummin eller $^1/_2$ msk. fänkål och $^1/_2$ msk. anis.

Till formen: $^1/_2$ msk. smör (10 gr.), 2 msk. hvetemjöl (20 gr.).

Beredning: Mjölet siktas i ett fat och blandas väl med bikarbonaten och bakpulvret. Mjölken vispas till hårdt skum och nedröres i mjölet, jämte sirapen och de fint stötta kryddorna. Degen hälles i en väl smord och mjölad, aflång brödform eller stekpanna och insättes genast att grädda i ordinär ugnsvärme omkr. 1 tim. Pröfvas med vispkvist om den är genomgräddad. Användes som smörgåsbröd.

Valnötstårta (f. 12 pers.). 1 hg. valnötter, 225 gr. florsiktadt socker, 6 ägg, 2 msk. vatten, 50 gr. hvetemjöl, 1 tsk. bakpulver (3 gr.), 40 gr. torrt potatismjöl.

Till pannan: 15 gr. smör, 3 msk. stötta skorpor.

Till fyllning och garnering: 125 gr. valnötter, 6 dcl. extra tjock grädde, 2 msk. socker (30 gr.).

Beredning: Valnötterna knäckas och malas. Florsockret siktas och röres med äggulorna och vattnet omkr. $^3/_4$ tim., därefter tillsättas valnötterna, hvetemjölet siktat med bakpulvret och potatismjölet. Sist nedskäras försiktigt de till hårdt skum slagna äggvitorna och massan fylles i smord och brödbeströdd form eller stekpanna. Tårtan gräddas i ej för varm ugn omkr. 40 min. — De öfriga valnötterna knäckas, de helaste sparas till garnering, de andra hackas tämligen fint. Grädden vispas till hårdt skum och sockret tillsättes. Det tjockaste gräddskummet användes till garnering af tårtan, det öfriga (omkr. $^1/_3$) blandas med de hackade nötterna och användes till fyllning. — Tårtan stjälpes upp och klyfves, när den är kall, i 2 bottnar, mellan hvilka fyllningen lägges. En del af grädden bredes öfver tårtan och med resten garneras den i sneda rutor genom krusig garneringstratt. I rutorna läggas de hela valnötterna. Tårtan kan äfven garneras med frukt och gelé. Serveras som efterrätt eller till kaffe och te.

Kokt braxen (f. 6—8 pers.). 1 braxen på 2 kg., 1 msk. salt (15 gr.), 8 hvitpepparkorn, 5 kryddpepparkorn, 2 lagerblad, 5 dillkvistar.

Beredning: Fisken fjällas och rensas, hufvudet får sitta kvar men befrias från gälarna. Den ingnides med saltet och får ligga 1 tim. Kokas därefter hel eller i bitar på vanligt sätt; när fenorna lätt lossna är den färdig. Braxen kan serveras antingen varm eller kall. Serveras den kall, kokas den i bitar, och spadet silas öfver den upplagda fisken och får stelna till gelé. Varm eller kall serveras den med kall pepparrotssås.

Sillpölsa (f. 6 pers.). 2 stora eller 3 små salta fetsillar, $^3/_4$ lit. kokt, kall potatis, 1 medelstor portug. lök, 4 msk. smör (80 gr.), 3 dcl. tjock grädde.

Beredning: Sillarna urtagas, sköljas väl och få ligga i rikligt med vatten under 12 tim., hvarunder vattnet bytes 2 gånger. Skinnet afdrages och sillarna fläkas; ryggbenet och alla småben borttagas. Filéerna sköljas väl, inklappas i en fiskhandduk och skäras därefter i små tärningar. Potatisen skalas och skäres i lika stora tärningar. Löken skalas, hackas fint samt fräses väl i smöret. Därefter tillsättas sillen och potatisen, och massan brynes lätt under försiktig omröring. Sist nedröres grädden och anrättningen upplägges på varm karott. Serveras som frukoträtt.

Svinhare, stekt som vildt (f. 6 pers.). 1 kg. svinhare, 1 hg. späck, $^1/_2$ msk. salt (8 gr.), $^1/_2$ tsk. hvitpeppar, $^1/_4$ tsk. ingefära, 2 msk. smör (40 gr.), $^1/_2$ lit. kokande mjölk, 1 msk. soja.

Beredning: Det mesta fettet skäres bort, och haren bultas med en fuktig klubba. Späcket skäres i strimlor, hvilka rullas i en blandning af salt, hvitpeppar och ingefära och få ligga 1 tim. för att hårdna. Haren späckas i täta, jämna rader, ingnides med resten af kryddorna och bindes med fint segelgarn, så att den får vacker form. Smöret brynes i en järnkastrull, haren lägges i och brynes vackert på alla sidor, mjölken, tillsätt med sojan, spädes på och köttet får steka med tätt lock, tills det är mört, eller omkr. $1^3/_4$ tim., hvarunder det öses öfver hvar 10:de minut. Haren skäres i tunna skifvor, som åter hopläggas på fatet. Såsen redes af och hälles öfver köttet. Anrättningen garneras med brynt potatis och persilja. Serveras med vinbärsgelé och syrliga gurkor.

Pensionatpuré (f. 6 pers.). 2 morötter, 1 palsternacka, $^1/_2$ kålrot, 1 litet selleri, 1 liten purjolök, 4 persiljestjälkar, $^1/_2$ lit. vatten, $^1/_2$ lit. mjölk, 3 msk. smör (60 gr.), 4 msk. mjöl (40 gr.), 1 lit. efterbuljong, salt, cayenne.

Beredning: Rötterna och grönsakerna ansas på vanligt sätt och skäras i bitar. Vattnet och mjölken kokas upp, rotsakerna läggas i tillika med $1^1/_2$ msk. af smöret och få koka, tills de äro fullkomligt mjuka, då de passeras. Smöret fräses med mjölet 2 min., purén och buljongen spädas på och soppan får koka 5 min. Den afsmakas med kryddorna och serveras med rostadt bröd eller ostkrutong.

Makaronipudding med skinka (f. 6 pers.). 150 gr. »idealmakaroner», $1^1/_2$ lit. vatten, $^1/_2$ msk. salt, 4 hg. rökt skinka.

Äggstanning: 4 ägg, 3 kkp. mjölk, $^1/_2$ tsk. salt, $^1/_4$ tsk. socker.

Till formen: $^1/_2$ msk. smör (10 gr.), 2 msk. stötta skorpor.

Beredning: Makaronerna sköljas, påsättas i kokande, saltat vatten och få koka 15—20 min. De upphällas i durkslag och vattnet får rinna af. Skinkan skäres i små tärningar, blandas väl med makaronerna och massan lägges i smord och brödbeströdd pajform. Äggen vispas väl med mjölken och kryddorna, och äggstanningen hälles öfver anrättningen i formen. Puddingen gräddas i ordinär ugnsvärme omkr. 45 min. Serveras som frukost- eller middagsrätt.

FJÄLLFLICKAN.

Skiss af Signe Johansson.
(Forts. och slut.)

Till och med Olofs föräldrar trodde, att lapparna med några slags hemliga konster »statt» sonen, förhäxat honom, bundit honom vid dem. Och modern bad till och med gråtande Olle, att följa med till finngumman i S. och få bot. Men sonen trotsade envist alla hennes böner.

Äfven hösten måste nedlägga spiran i vinterns händer. Och med vinterns snö och köld hade lapparna kommit, men Elsa var ej med. Det var den tunga nyhet Olof fått höra af sin far. Hvad skulle han göra? Jo, han fattade ett beslut, Olof Larsson, att taga sitt öde i sina egna händer och bryta ned fördomens murar och fylla den vallgraf, som skilde raserna åt och befria sin prinsessa. Det skulle han om det ock skulle kosta honom hans anseende som hederlig bondson. Hvad gjorde det, om han aldrig skulle blifva kommunalkarl eller nämndeman, bara hon slapp att vissna bort i en kåta, att blifva gammal och surögd vid trettio år. I vinter skulle han bida, om inte Elsa skulle komma ned, men kom hon då icke så skulle han resa dit upp

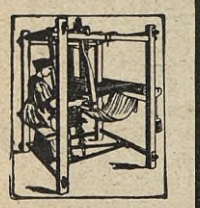

Schweizer's Siden
tullfritt till bostaden!

Begär prof på våra **nyheter** för **våren** och **sommaren** till **klädningar** och **blusar: Crêpe de Chine, Eolienne, Voile, Foulards, Messaline, Mousseline,** 120 cm. bredt, från 95 öre metern, i svart, hvitt, enfärgadt och kulört, äfvensom **broderade blusar** och **klädningar i batist, ylle, lärft** och **siden.**
Vi sälja endast garanteradt solida sidentyger **direkt** till **privatpersoner, porto-** och **tullfritt** till bostaden.

Schweizer & Co., Luzern S 4 (Schweiz).
Sidentygs-Export. — Kungl. Hoflev.

Linne-Rock
enl. kliché,

af prima svenskt linne
Kr. **14.75.**

Linne-Kostym
enl. kliché,

af prima svenskt linne
Kr. **22.—.**

A.-B. NORDISKA KOMPANIET,
STUREPLAN, STOCKHOLM.

Albert och Marie
rekommenderas.
AKTIEBOLAGET ÖREBRO KEXFABRIK.
(Kungl. Hofleverantör).

Obs.!
VARUMÄRKET
"FYRTORNETS"
Svenska
Sardiner i finaste
Olivolja och Tomatsås
för **Smörgåsbordet.**

AXA Hafregryn Hafremjöl

Om man dagligen skall äta havregröt, gäller det att få den sådan, att man ej tröttnar därpå. Försök en tid med AXA, den tröttnar man ej på.

F. PAULIS
Ovicula
öfverfettad(ägg)tvål.
"Gör hy och hud mjuk och fin på gammal och ung

Etabl. 1866.
Äkta Göteborgs-Knäckebröd.
Hygienkontrollant: Dr G. Hjort af Ornäs.
Tel.: 11 & 929.

Världsberömda.
SINGER C:o
SYMASKINS AKTIEBOLAG
Filialer
på alla större platser.

Mellins Food
är bästa kraftnäring för svaga, kloena barn i alla åldrar.
Förordas af läkare.
Köpes i apotek, specerier & drogaffärer.

Att själf måla (lackera) möbler m. m. kan hvem som helst med Ripolin. 84 färgtoner. Torkar fort med en porslinsliknande glans. Otroligt hållbar. En bok »Om dekoration och målning» jämte fullständiga färgskalor erhålles gratis och franko. Le Ripolin, 24 Smålandsgatan, Stockholm.

Annonsera i Idun!

Lämpligaste madrassen till landsflyttningen är
"Systermadrassen".
Den är hygienisk, lätt, behaglig och varaktig.
Intyg från sjukhus och läkare m. fl. stå till förfogande.
Beskrifning och priskurant på begäran gratis och franko.
A.-B. Stockholms Vaddfabrik,
LILJEHOLMEN.
Fabriksbod **Jakobsbergsgatan 14.**

Begär alltid Vantar & Strumpor med Lejon-märket! Bästa kvalitet!

och taga henne med sig och göra henne till sin, trots allt.

Men uppe i fjällen gick det året en nittonårig flicka med långa blåsvarta flätor, darrande röda läppar och sorgsna sagoögon och längtade, med hvarje del af sin kropp och själ, längtade bort till ett förtrolladt land, till kärlekens paradis och först och sist till honom, som hon älskade mer än far och mor, mer än sitt folk och sina fjäll, ja, kanske mer än sin barndoms Gud. Nej, inte högre, men på ett annat sätt dyrkade hon sin hjärtevän, än sin Gud, ty den lilla lappkvinnan var, såsom kvinnor i allmänhet och lappar i synnerhet, djupt religiös. Hon hade nog på de ödsliga vidderna däruppe mött den Evige och hon hade mött honom med ett kvinnohjärtas hela svärmiska dyrkan och med ett barns djupa tillit.

Men nu var himmelen så långt borta och tystnaden och de klara sjöarnas ytor och myrarnas så ändlöst långa, allt hade blifvit en enda stor rymd som måste växa och växa för att fyllas med en ofantligt stor längtan som strömmade ut från ett skälfvande kvinnoväsen, som pressats för hårdt af människornas grymhet.

Nog älskade Elsa de sina och sitt fjällif och sitt folk. Men hon led af deras vidskepelse, smuts och brännvinstörst.

Hon plägade samla barn och äfven andra till ett slags skolor. Själf hade hon både gått igenom lapphemmets skola och sedan ett par år varit inackorderad i en prästgård där uppe.

Men nu sista året kunde hon ej med samma intresse som förr arbeta bland sitt folk. Kanske rann det ett hetare blod i hennes ådror, än i svenskornas. Säkert är, att hennes kärlek var för henne större, än hennes arbetsintresse och så gick hon omkring, ensam på de öde stigar, där ingen främling någonsin hittar, och hon bara längtade. Hon hade en liten rödmålad båt och sin frihet, men var strängt förbjuden att skrifva några bref. Med sin båt rodde hon omkring i sjöarna och väntade.

Så kom hösten. Elsa blef då tillsagd att stanna vid nybygget, Nils Tomassons gård i en fjällby. Där satt hon som en ruggig liten snösparf och inga ansträngningar från arrendatorsfolkets sida kunde rycka upp henne. Hon var ju ej myndig och den enda lycka, hon längtade efter skulle kanske aldrig nås af henne. Skidorna fingo hvila. Och Elsa hvarken skrattade eller sjöng längre. Fjällfolkets tysta andar hade tagit en fruktansvärd hämnd på sin glada ättling.

Våren kom med stegrad längtan. Likt fjällbäckarnas vatten strömmade den öfver sina bräddar och sprängde dammarna. Elsa var ej mera sig själf. Ibland rusade hon ut med ett vildt jubel men kom åter in och kröp ihop i sin vrå. Och hon hade fått en konstig idé från en gammal folkvisa. Hon samlade rödt papper, lade det i vatten och färgade sina hvita dräkter röda på bröstet och satte sig nere vid sjön eller vid det stora vattenfallet och gnolade: »Men se uppå bröstet där låg det silket rödt, på det att alla skulle se, hvad död de hade dött».

Där nere vid forsen satt lapp-Elsa ock när han kom, som hon längtat efter så brinnande varmt. Men då hon fick se honom skyndade hon ut i sin röda båt. Och han, som trotsat tusende faror för att söka sin vän, kunde icke nå henne, ty hon rodde med förtviflans kraft mot forsen. Så reste hon sig upprätt i båten, sträckte armarna mot Olof och ropade hans namn, men för honom, som stått där stel och mållös af fasa, fanns ingen tid, att rädda sin brud, som forsen tog och kysste till döds med iskalla läppar och sedan gömde djupt i sin famn, just då den röda solen gick ned som i blod.

När hennes lik några dagar senare flöt upp på land, kom händelsen in i tidningarna och det stod där, att en medelålders lappkvinna i vansinne störtat sig i det stora vattenfallet. Så hade längtan på några månader åldrat den vackra lapp-Elsa.

Men för den, som känt henne förut, stod det klart, att det var ett hjärta för fullt af kärlek, som stannat, en för röd själ, som måste gifva sig om ej i lifvet så i döden.

Något mera var det inte om fjällflickan, annat än, att hennes föräldrar djupt sörjde henne, men trodde, att det var de osynliga[1] i samband med svenskarna, som tagit deras barn.

---

1) Några slags människoliknande varelser, som de tro bygga och bo bland annat folk. De låta ofta höra af sig, men visa sig sällan, äro vanligen goda, men hafva en förfärande makt att hämnas om de retas.

FÖRTJUSNING
alla väcker vårt enastående
läckra sortiment af Kontinentens
nyheter i
SIDEN.
från utställning eller tillskrif
så sända vi franko och
GRATIS
stora profkollektion af de mest
läckra, eleganta mönster!
BRUNKEBERGS MANUFAKTURMAGASIN
Brunkebergstorg 24 STOCKHOLM.
Allm. Tel. 1840 Riks Tel. 735

Välsmakande och därför utan tillsatser lätt intagligt äfven af barn är Vasens järnpreparat "Ferrol", organiskt lättsmält preparat. 0.97 % järn. På alla apotek till 2 kr. fl

Sydsvenska Kredit Aktiebolaget,
Drottninggat. 4, Stockholm,
Afdelningskontor: Götgatan 31,
Depositionsräkning 4 1/2 %.
Kapitalräkning 4 1/2 %.
Sparkasseräkning 4 %.

KÖP SVENSKA DAMSATSEN 1913.
Kostar endast Kr. 5,55.

INNEHÅLLER:
En DAMHATT för sommaren, av grovt linne. Värd 2,— kr.
En DAMBLUS av vit, indiskmoll, rikligt besatt med spetsar. Modern façon. Värd 2,50
Fem meter äkta SILVER-MUSSLIN till hel klädning, 75 cm. brett, garanterat tvättäkta, finnes i moderna, randiga, prickiga eller blommiga mönster. Värd 4,50.
Svenska Damsatsen är värd minst 9,— à 10,— kr.
Om ej till belåtenhet får satsen returneras och pengarna återsändes.
Strålin & Persson, Korsnäs.

Kombinerad
Bosättnings-
och
Lifförsäkring
är det mest praktiska sätt att medels **årliga inbetalningar** erhålla ett **eget hem** till **samma pris** som vid **kontant likvid.** Prospekt och närmare upplysningar erhållas gratis och portofritt, om denna annons åberopas.
A.-B. Nordiska Kompaniet,
Kungl. Hofleverantör.
Stockholm.

Annonsera i Idun!

Högmoderna Hårarbeten.

Skriv direkt till fabriken om vi ej ha filial på Eder ort.
Flätor, Benor, Länkar, Peruker m. m.
Flätor 55 cm. 4,50, 6 kr., 60 cm. 7 kr. Med liten träns 10, 12, 15 kr. Insänd Edert avkammade hår, vi tillverka alla arbeten av samma på dagen. Alla färdiga arbeten på lager, vid köp insänd hårprov, brev besvaras. Garanteras alltid äkta naturhår i våra arbeten. Allt sändes fullt diskret med ombytesrätt mot postförskott. ***Hårfabriken Special,*** *Baltzarsg. 18 D, Malmö.* Vår fabrik garanterar en förstklassig vara, priset utan konkurrens.

SVAR

(Forts.)

N:r 113. Vid arterioskleros går behandlingen först och främst ut på att bekämpa det höga blodtrycket. För detta ändamål användes sjukgymnastik, massage och bad — hvilket i hvarje särskildt fall får af läkare ordineras. Beträffande dieten bör köttmängden i födan minskas och ersättas af vegetabilier och mjölk. Sur mjölk brukar man anse nyttigt. Emellertid bäst att fråga läkare. Det som passar för Per, är ju ofta inte lämpligt för Pål. Men tål ni vid surmjölk, så vill ni kanske ha recept därå. Och därför se här: 2 liter nysilad mjölk (ko- eller helst getmjölk) inkokas under flitig omröring vid sakta eld i en öppen kastrull till en liter. Afkyles till cirka 50 gr. C. Slås i en bredhalsad glasflaska utan kork, som sedan svepes väl in i ylle och ställes i en ej för het kakelugnsnisch eller dyl. Efter cirka 7 timmar är mjölken tjock som en tunn gröt och lätt syrlig. Förtäres med söndersmuladt groft spisbröd som filmjölk. Ungefär 1/3 liter brukar vara lagom till frukost. (I början tages mindre portion, om den skulle medföra diarré.) Beredes ena dagen, förtäres andra dagen kall.
Syster.

N:r 114. Personer som lida af sockersjuka böra intaga högst obetydligt stärkelse- och sockerhaltiga näringsmedel. Så litet bröd som möjligt, däremot kött (ej tillagadt med mjöl), fisk och ägg. Sådana vegetabilier som ej innehålla stärkelse och socker eller åtminstone en obetydlig mängd däraf, såsom mandlar, nötter, persikor, smultron, spenat, ärtskockor, sparris, gröna bönor samt de olika kålsorterna äfvensom sallad. Mjölk bör ej förtäras. Något kaffe, men utan socker.
Syster.

N:r 116. Stiftelsen »Konung Oscars minne», Björngårdsgatan 23, Stockholm. Ålder icke under 50 och ej öfver 70 år. Bostad, möbler, sängkläder med sänglinne, värme, ljus, kost, läkarevård o. s. v. Årsafgift 450 kr. för eget rum, 300 kr. för deladt sådant. Ansökan (till styrelsen) inlämnas till stiftelsens verkställande direktör, och bör åtföljas af präst- och läkarebetyg, intyg om samhällsställning och förmögenhetsvillkor, borgen af 2 vederhäftiga personer för årsafgiftens ordentliga erläggande eller annan säkerhet. »Pauvres honteux», Surbrunnsgatan 45, Stockholm. »Hemmet för gamla», Enskede. Ungefär enahanda villkor som för inträde vid föstnämnda hem.
Ea.

— Ni önskar komma in på ett ålderdomshem, men om ni ej det kan, eller får plats, skulle det inte då passa att komma uti vänlig familj på landet där all omvårdnad skall ägnas eder, tills det blir tillfälle att komma dit ni önskar eller rent af stanna kvar, om ni kommer att trifvas. Vårt hem är ett litet vackert landtställe, c:a 15 m. från Markaryds stationssamhälle, där tvänne läkare och apotek finns. Min man är banktjänsteman, direktör uti Malmö Folkbanks afdelningskontor därstädes. Pris pr månad 50 kr. Skulle ni reflektera så tillskrif Maria Steen, Andsjöholm, Markaryd.

N:r 117. Ja, det går mycket väl för sig som ni föreslår. Beträffande dräkt, kan ni visst använda resdräkt men kavajkostym för brudgummen är väl bra litet passande vid ett sådant tillfälle. Middagen kan serveras i hemmet, lunch om vigseln blir på förmiddagen, eller beställas på restaurang.
Ea.

N:r 118. Om ni ej skall ha jungfru, för hvilken måste beredas liggplats i köket och detta är rymligt, kunde ni kanske ordna detta så att måltiderna där intoges. Man har ju i allmänhet gasspislar och kan då ha sitt kök putsadt och fint. Till det enda rummet kunde ni då köpa en enkel, lackerad eller målad möbel. Är rummet stort kan man ju ha sängar och sätta en skärm framför dessa, samt i öfrigt möblera med toalett (byrå och spegel), ett bord och några bekväma stolar o. s. v. Beträffande priset å möbler, torde de i hufvudsak vara enahanda i södra och norra Sverige. Lycka till!
Ea.

— Vore det icke bäst att få hyra en färdig möblerad våning på 1 rum och kök, det senare med alla tillbehör, då ni endast blir på orten en kortare tid och sedan först köpa allt, då har ni mindre saker att flytta. Går detta ej för sig, hyr då ett möbleradt rum och ät ute eller inackordera eder under denna korta tid. Bättre är ju att sedan köpa gedignare saker än att nu i hast enklare möbler och så åter andra. Jag tycker att mitt förslag vore både billigt och praktiskt.
Nanny Fredrika.

N:r 119. Jag vill inte råda er att sälja er dekokt utan att ha tillåtelse därtill. Det finnes så många tjänstvilliga själar i världen som kunde

DAMSTRUMPOR.
Alla strumpor stickas med förstärkta hälar och tår.
Välj alltid tillräckligt stora fötter.

Dessin	Längd i cm.	Kvalité-beskrifning	Par	Duss.
1242	55	God, ljusgrå, helylle, lätt, behaglig	1.12	12.70
1262	55	Svart, god, 3-trådig helylle, stark	1.26	14.40
1256	63	Svart d:o	1.42	16.—
1243	63	Mörkgrå 3-trådig helylle, stark	1.44	16.40
1252	55	Svart, tunn, prima helylle	1.62	18.40
1259	55	Läderfärg, tunn, prima helylle	1.62	18.40
1271	61	Svart, tjock, 4-trådig, mycket stark, helylle	1.68	19.—
1245	61	Svart, fin, präktig kval., helylle	1.78	20.—
1244	61	Läderfärg, präktig kval., helylle	1.78	20.—
1246	61	Melerad, extra prima, helylle	1.88	21.40
1257	67	Svart, fin, präktig kval., helylle	1.98	22.—
1251	67	Svart, tunn, prima, helylle	1.98	22.—
1275	61	Svart, tjock, prima, utmärkt helylle	2.10	24.—
1269	67	Svart, prima kvalité, resårskaft, helylle	2.18	24.70
1273	67	Svart, afvig och rät med vida, tänjbara skaft. Medeltjock. Allra bästa kvalité, helylle	2.40	27.—
1272	70	Samma kvalité som 1273, men resårstickad. Bättre strumpa kan ej åstadkommas	2.60	29.—

Se i öfrigt priskuranten!
NYA TRIKÅFABRIKEN, VALDEMAR NIELSEN,
Etablerad 1891,
BRYGGAREGATAN 4, STOCKHOLM.
VARUMÄRKE. VARUMÄRKE.

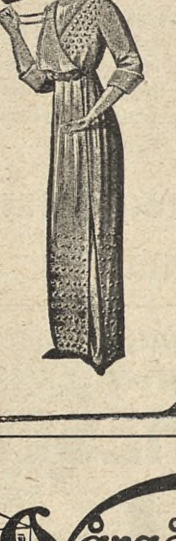
Schweizer's broderade klädningar
Osydda, tvättäkta, med äkta Schweizer-broderier, levereras tull- och portofritt till bostaden till ett undantagspris af kr. 10.80.
De bestå af:
4.20 meter broderier, 48 cm. breda
på 4.20 meter bästa batist, 116 cm. bred.
Förefinnas i: helt hvitt,
hvitt med broderi i gammalblått,
» » » i gammalrosa,
» » » i reseda,
» » » i lila,
» » » i guld,
» » » i svart.
Begär redan i dag vår nyaste katalog med profver, som sändes franko. Specialitét: rober för damer, barn och babys samt blusar af de nyaste tygerna. Våra broderier äro osydda, men vi leverera på beställning tillskärningsmönster i alla storlekar.
Schweizer & Co., Luzern A 10 (Schweiz).

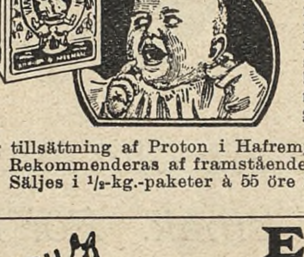

Vårgårda Proton-Hafremjöl
Vårgårda Proton-Hafremjöl är pröfvadt af många barnläkare, som funnit det i hög grad närande och välgörande för såväl sjuka som friska barn. På grund af sin sammansättning är preparatet **lätt assimilerbart** och speciellt lämpligt **för klent utvecklade barn, behäftade med rubbningar i matsmältningsorganen och därmed sammanhängande kraftnedsättning.**
Vårgårda har **ensamrätt** för fabriksmässig tillsättning af Proton i Hafremjöl.
Rekommenderas af framstående svenska läkare.
Säljes i 1/2-kg.-paketer à 55 öre i välsorterade speceributiker.

KÆNGURU VARUMÄRKE
EUCALYP
återgifver grått och blekt hår sin ursprungliga färg i hvilken nyance som helst. ***Garanteradt oskadligt.*** Attest härå är utfärdad af Herr D:r Carl Setterberg, Kemiska Kontrollbyrån, Stockholm.
Pris pr flaska à 125 gr. 3 kr.
Fås i alla välsorterade Parfym- o. Materialaffärer. På platser där Eucalyp ännu icke finnes till salu hänvände man sig till **Company Sydneys Agentur, Bruksgatan, Malmö.**

Under
Juni, Juli och Augusti
är
Iduns Expedition
öppen
Lördagar kl. 9—3. Öfriga hvardagar kl. 9—4.

Fix och färdig på 3 minuter

genom att använda „Strobin". Gör ett försök, och Ni skall blifva öfverraskad öfver, huru enkelt användandet är. Ett paket à 25 öre fås öfverallt. Begär uttryckligen „Strobin", ty i handeln finnas värdelösa efterapningar, som äro skadliga för håret

Strobin och Boran Generaldepôt, Peder Skramsgade 17, Köpenhamn.

ALBERT BONNIERS

Vårböcker.

KARL ASPLUND.
Världsliga visor. Dikter. Pris 1.75.

HJALMAR BERGMAN.
Loewen-historier. Berättelser. Pris 3.75.

ANDERS EJE.
Hans hustrus förflutna. Roman på Stockholmsgrund. Pris 1 kr.

TOR HEDBERG.
Ett decennium. III delen. Teater. Uppsatser och kritiker. Pris 3.75.

MIKAEL LYBECK.
Dynastien Peterberg. En komedi. Pris 2.75.

E. NORLIND.
Anteckningsboken. Lustspel. Pris 2.25.
Fönsterljuset. Novell. Pris 3.50.
Johan Fredrik Hell. Roman. Två delar à 3 kr.

MARIA SANDEL.
Familjen Vinge. En bok om verkstadsgossar och verkstadsflickor. Pris 1 kr.

HARALD WÄGNER.
De löjliga familjerna. Roman. Pris 3.75.

•••

BREF.
I. **Renässans-bref.** Bearbetning af Lothar Schmidt. Öfversättning af Per Lindberg. Pris 3.75.
II. **Goethe-bref.** Utgifna af Ernst Potthoff. Pris 3.75.

ROMAIN ROLLAND.
Jean-Christophe. Del I. Daggryningen. Pris 3 kr.

HVETE- & RÅG-MJÖLER

Erkändt bästa och pålitligaste mjöler under denna säsong.

Prenumerera
på
Barngarderoben!

Husqvarna Symaskiner

äro helt och hållet tillverkade inom landet, kunna i afseende på konstruktion, hållbarhet samt lätt och tyst gång icke blott måta sig med utan öfverträffa äfven de bästa utländska samt äro oomtvistligen billiga i förhållande till sin kvalitet. Köp därför en

Husqvarna Symaskin.

Ingen hudcrême är så berömd för sin förmåga att försköna och skydda hyn som just F. Pauli's Äkta Liljemjölkcrême.

Där hållbarhet och brilliant utseende sättes i första rummet, är målning med emaljfärgen **Chinalack** att föredraga framför alla andra liknande färger. Belönad med guldmedalj.

Finnes i alla kulörer hos alla färghandlare. Fabrikanter: **Dorch, Bäcksin & C:os A.-B.,** Göteborg och Stockholm.

"STATISTIK FÖR HUSHÅLLET"

erhålles franko mot 25 öre i frimärken till Iduns Tryckeri A.-B., Specialafd. System, Bryggareg. 17, Sthlm.

Guldmedalj Norrköping 1906,

"för utmärkt god **soja, ättika, senap** och **såser** samt såsom uppmuntran för framgångsrik täflan med utlandet."

Winborgs Ättiksprit

på flaskor är den yppersta för **bordet** samt till **inläggningar** och får ej förväxlas med den hälsofarliga koncentrerade kemiska Ättiksyran (träsyra).

Finnes i hvarje välsorterad speceri- och viktualieaffär.

A.-B.
Th. Winborg & C:o,
STOCKHOLM.
Kungl. Hoflev.

Fråga efter

CHESEBROUGH'S Vaseline

GUL

Absolut ren, luktfri och utan smak. För in- och utvärtes bruk. Rekommenderas af herrar läkare.

I flaskor:
små flaskor 25 öre,
stora flaskor, 50 öre.

Äfven i askar från 10 öre.
Säljes å alla apotek.

Tillverkas endast af Chesebrough Manufacturing Co., Cons'd NEW YORK, N. Y., U. S. A.

Filialaffär i 42 Holborn Viaduct, London, England.

finna på att anmäla er för kvacksalveri. Man begär k. bfde i länet tillåtelse att få sälja er dekokt. Har ni fått den kan ingen göra er något.
Sissie Maxwell.

N:r 120. Edert hallonland bör skötas på följande sätt: Endast 4 à 5 skott få årligen uppskjuta från hvarje buske, alla andra skott borttagas, så fort de visa sig i jordytan. Under vintern bortskäras alla skott, som föregaende sommar burit frukt och de unga skotten aftoppas något. Hallonskotten bära nämligen frukt först andra året och dö sedan bort. Landet bör gödslas ungefär hvart tredje år.
Chenak.

N:r 121. Tillskrif om upplysning fröken Pauline Lindgren, Rådans barnhem, Järfva. K.

N:r 122. Köp hvita porslinsägg och lägg i redet. Gör en ställning af spjälor för hönsen att ligga på under det de värpa. Sissie Maxwell.

N:r 123. Bespruta rosorna med följande lösning: 125 gr. kvassia slås i $2^1/_2$ lit. vatten och får stå och »dra» ett dygn. Vätskan silas och blandas med en såplösning af $^1/_2$ kg. såpa och $2^1/_2$ lit. hett vatten, hvarefter 20 lit. kallt vatten tillsättes. Besprutningsvätskan omröres före användandet. Chenak.

N:r 124. Ruth bör söka få en plats hos skicklig, men tillika god och förståndig husmoder. Så läres bäst de inom ett hem förekommande sysslorna. Ea.

— Till svar å »Ruths» fråga kan upplysningsvis nämnas att Ölands Husmoderskola alltid under sommarmånaderna har en eller två frielever i en 3 månaders kurs. Platser anskaffas åt dem, som äro duktiga. Gör förfrågan hos föreståndarinnan med allra snaraste under adr. Stora Rör. Lärarinna.

— Göteborgs praktiska hushållsskola för flickor ger afgiftsfria, 2-åriga kurser. Men om den är afsedd endast för göteborgsflickor är mig obekant. Det kan ju aldrig skada, att ni förfrågar er där. Syster.

N:r 125. Köp »Antisepton» och behandla därmed hufvudet, så försvinner obehaget. E.

BREFLÅDA

REDAKTIONENS BREFLADA:

A—r. Trots aktningsvärda försök förmår ni inte spela »vårens glitterglada symfoni».

Vera. Korthet och enkelhet äro förträffliga egenskaper, då man skall författa, men vi äro nog småaktiga att också fordra en smula innehåll.

J. L—r förklarar sig själf »med största tacksamhet mottaga litet ovettig kritik». Denna ödmjuka hållning — så sällsynt hos klena poeter — afväpnar oss fullständigt.

Arne Thorburn. De närmaste numren och en oöfverskådlig rad af de därpå följande äro redan engagerade för antagna dikter.

Ernst Andersson. Återfås, om porto insändes.

T. S. Vi skola använda skissen n:r 8 (titeln olämplig). Ja, samma nödvändighet att blott skrifva på en sida föreligger när det gäller tidskrifter som tidningar.

EXPEDITIONENS BREFLADA:

»Sommaren 1913», Luleå. Annonsen kostar kr. 5:—. Resterande torde insändas omg.

»Skånska». Pärmar finnas till romanbiblioteket för år 1911 och 1912 och kosta de 50 öre st. Likvid i postanvisning.

De nervösas lättrogenhet.

Det för vår tid kännetecknande ordet heter »nervositet». Då detta ord blivit det dagliga samtalsämnet för rik och fattig, ung och gammal, så har det sina goda grunder: de flesta av oss veta mer eller mindre genom egen erfarenhet vad det betyder att vara nervös, att plågas av nervåkommor, svaghetstillstånd o. s. v.

Mången skildrar sitt tillstånd för läkaren så noggrannt, att intet än så obetydligt symptom felar. Hela skalan gås igenom: retlighet, oförmåga till ansträngande arbete, lätt påkommande trötthet, smärtor här och där, tungt huvud, brist på aptit, störningar i matsmältningen, huvudvärk o. s. v. o. s. v. och dessa nervösa veta lika bra som en specialist på nervsjukdomar, att ställa diagnosen på varje ny plåga och att vederbörligen framhålla densamma.

Men är icke detta eviga sysslande med egna lidanden, denna pinsamma självrannsakan, denna ofta alltför ängsliga omsorg om sin hälsa mera skadlig än nyttig? Blir icke den nervöse därigenom förledd att offra sina pengar och sin förtröstan på varje utskriken hälsokur?

Tyvärr måste man bejaka dessa frågor. Det ges icke lättrognare människor än de nervösa. De försöka alltjämt nya kurer och botemedel och misstaga sig därvid ofta. Ty de nervösa miljonernas brist på motståndskraft exploateras på det hänsynslösaste.

Alla möjliga apparater och behandlingssätt, såsom nervpiller, »nervsubstanser», o. s. v. löpa i kapp med metoder för andlig påverkan (t. ex. »helbregdagörelse genom tron»). En särskilt smart amerikan tog t. o. m. sina landsmäns pengar i utbyte mot »elektriska skor» och gjorde därpå ett glänsande geschäft, till dess myndigheterna gjorde ett slut på svindeln.

Utan tvivel blir mången verkligt eller inbillat nervös botad genom dylika suggestioner. Oftast ändas dock kuren med en sviken förhoppning och — ett nytt »försök» börjar! Ty den lidande behärskas till slut av den tanken: hur skall jag kunna skaffa mig bot och åter bliva den energiska människa jag förut var, som icke kände spår av alla dessa krämpor?

Detta oroliga, osäkra tillstånd befordras dock icke minst därigenom, att den vetenskapliga utforskningen av det utomordentligt svårtillgängliga området ännu icke är avslutad. Man har t. ex. (utom ur psykiska orsaker) förklarat nevrastenin genom störningar i ämnesomsättningen, genom elektriska jämvikts- och spänningsförhållanden hos cellerna, genom »nervsubsstansens» försvagande och slutligen genom dålig sammansättning av blodet (»syra» i blodet).

Alla dessa teorier må innehålla en del sanning, ingen av dem vågar man dock betrakta som »den enda riktiga». Därför är det alldeles vilseledande och ovetenskapligt, då t. ex. preparat, vilkas kemiska sammansättning och verkningssätt ej ens kan tillförlitligt uppgivas, prisas såsom »nervsubstans», »nerversättning» och som det »enda» botemedlet. Varje läkare, som tar sitt kall på allvar, betecknar dylika påståenden såsom ovederhäftiga och hans ordinationer grundas alldeles icke på att mätta denna s. k. »nervhunger».

Naturligtvis behöva dessa överdrivet utbasunerade hjälpmedel icke vara fullständigt värdelösa. De kunna tvärtom i enstaka fall verka mycket fördelaktigt. Och detta framförallt då de användas tillsammans med metoder och preparat, som medföra beprövade, allmängiltiga verkningar. Varje ensidig behandling måste däremot visa sig vara ändamålslös, emedan nervositeten — så mycket vet man — icke låter sig avlägsnas utan en ändamålsenlig lösning av matsmältningsfrågan.

Läkarna ha genom noggranna undersökningar bl. a. fastslagit, att magens rörelser hos de nervösa icke försiggå normalt, och att vanligtvis även en bristfällig avsöndring av matsmältningssafterna föreligger. Dessa och liknande oregelbundenheter utöva givetvis ett ogynnsamt inflytande på hela organismen, dess näring, allmänna tillstånd o. s. v. och detta inflytande kan ej avlägsnas genom ensidiga nervretningsmedel.

Men så snart matsmältningsapparatens arbete blir underlättat och reglerat genom allmänt styrkande åtgärder, förbättras också ämnesomsättningen, näringsverksamheten och kroppskrafterna. En sundare blodbildning inträder och avsöndringen av förbrukade ämnen jämte giftiga, störande slaggbildningar i blodet försiggår åter normalt. Därmed inträda ock gynnsamma förutsättningar för de nervösa centralorganens frigörande från överbelastning, för en grundlig och varaktig förnyelse av deras krafter.

Detta förfarande står i full samklang med den vetenskapliga uppfattningen, ständigt befäst genom de flesta läkares praktiska erfarenheter. I stället för att vädja till de nervösas lättrogenhet riktar det sig till deras sunda förnuft, emedan förfarandet icke innebär någon »underkur» utan ett fullt naturligt förlopp.

Som särskilt egnat att befordra en sund regelbundenhet och ett naturligt förlopp av alla funktioner i människokroppens »hushåll», rekommendera läkarne med förkärlek det beprövade styrkemedlet Somatos.

Somatos består huvudsakligen av ett äggviteämne, som ställer mycket små krav på magens och tarmkanalens arbetsförmåga, som icke blott sparar matsmältningsarbete utan även utför sådant, d. v. s. hjälper till med matsmältningen. Ty för det första upptages Somatos hastigt i blodomloppet och för det andra möjliggör medlet, att den jämte detsamma förtärda födan utnyttjas på ett vida verksammare sätt. Det verkar främst blodbildande och fysiskt uppfriskande på så sätt, att nervositeten — som sällan är en företeelse i och för sig i nerverna utan vanligen sammanhänger med oordningar i hela ämnesomsättningen — upphäves, ofta jämförelsevis raskt, och även förbliver borta, då man efter läkares ordination fortsätter Somatosbehandlingen under en viss tid.

Ett försök med Somatos förordas alldeles särskilt för dem, vilka redan blivit besvikna och lidit skada genom användandet av mindervärdiga medel.

Begär Somatos å närmaste apotek eller droghandel och välj efter egen smak, av den nya, flytande formen, »söt» eller »torr» Somatos. Pris för originalflaska kr. 2:75. Engros erhålles Somatos från Kronans droghandel, Göteborg.

ANNONSER skola vara inlämnade till Expeditionen senast fredag för att kunna införas i följande veckas nummer.

LEDIGA PLATSER

EXAMINERAD SJUKSKÖTERSKA, van vid sinnessjukvård, erhåller plats som ansvarig öfversköterska vid Uppsala hospitals mansafdelning. Lön 548 kr. pr år, fri bostad, tjänstekläder samt I klassens kost. Den som förut varit anställd vid statens hospital, med väl vitsordad tjänstgöring, äger företräde. Ansökan åtföljd af betyg ställes till Öfverläkaren, Hospitalet, Uppsala.

I ANGERMANLÄNDSK landsort finnes för nästa läsår plats för barnkär lärarinna med utbildning fr. Högre Lärarinneseminarium eller motsvarande kompetens, att undervisa 4 barn i ålder 8—13 år. Svar med betygsafskrifter, löneanspråk samt ref. insändas till »A. N.», Bjästa p. r.

KOKERSKA, välrekommenderad och kunnig, erhåller god plats i liten familj. Betyg och löneanspråk sändas till Doktor Aug. Sandvall, Grängesberg.

BARNFRÖKEN erhåller genast plats i vegetarisk familj. Fyra barn, 4—10 år. Svar jämte lönepret., foto och betyg märkt »Familjemedlem 20», Norrköping p. r.

NORRA INACK:BYRÅN anskaffar platser åt lärarinnor, värd., sjuksköt., kontors-, affärs-, sällskaps-, hushållsfröknar. Malmskillnadsg. 27, Sthlm.

VÅL rek. barnsköterska får plats den 1 juli att vårda två barn, ett spädt barn samt en flicka om fem år. Svar till Tandläkare S. Cronholm, Södertelje.

LÄRARINNOR som önska platser för kommande läsår i goda hem torde anmäla sig å Nya Inack.-Byrån, Jakobsbergsgatan 34, Sthlm. Etabl. 1887.

BARNFRÖKEN erhåller genast förmånlig plats i större stad i mellersta Sverige. Bör helst vara något kunnig i sömnad samt gladlynt. Barnens ålder c:a 4, 6, 7, 9 år. Svar jämte betyg, foto och lönepret. märkt »Familjemedlem 99», Iduns exp., Sthlm.

HANDARBETSLÄRARINNA. För exam. undervisningsvan handarbetslärarinna, särskildt utbildad i kläd- och linnesömnad samt väfnad, finnes till instundande höstermin plats vid Tysta Skolan i Lidingö Villastad. Lärarinnan skall bo inom anstalten och åtnjuter där fri bostad, vivre, tvätt m. m. samt kontant lön 800 kr. pr år. Ansökningshandlingar ställda till styrelsen för Tysta Skolan inlämnas före den 10 juni innev. år. Alla upplysningar angående platsen lämnas af skolans föreståndarinna Fröken Anna Ahlberg adr. Tysta Skolan, Lidingö Villastad.

FÖR SKICKLIG, undervisningsvan o. musikalisk lärarinna finnes till hösten plats i familj vid bruk i Värmland att undervisa 2 barn på 7 o. 9 år. Betyg och ref. torde insändas till »Hösten 1913», under adr. S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm f. v. b.

FLICKA, villig åtaga sig ensamjungfrus sysslor, kunnig i enkl. matl. får plats på större gård. Hög lön. Till skurning och tvätt hjälp. Svar till Hallfreda, Sylfaste, Gotland.

SNÄLL, pålitlig flicka som vill åtaga sig tillsyn och vård om 3 barn, ålder 5, 4 och 2 år, får plats under sommaren å större herrgård i Bergslagen. Inga gröfre sysslor. Lön 20 kr. pr månad. Svar, helst med foto., sändes under adr. »Barnsköterska», Svenska Dagbladet, Sthlm.

FÖR en snäll, ordentlig, barnkär och pålitlig sköterska, att sköta tre små barn finnes plats till 1 okt. eller förr. Svar med foto till Sundbyholms gård, Eskilstuna.

ENKEL BÄTTRE FLICKA kunnig i matlagning erhåller god plats i liten familj. Betyg och lönepret. samt foto och rek. önskas. Svar till »Liten familj», Iduns exp., Stockholm.

JUNGE DAME der ersten Gesellschaft, dialektfreies Deutsch und fliessend Englisch sprechend im Haushalt erfahren, gesellschaftlich gewandt, weitgerlist, sucht für bald Stellung in vornehmer schwedischer Familie. Frl. Katharina Behrens. Breslau, Opitzstrasse 48, Deutschland.

PLATS FINNES för stadig bättre flicka, van vid inomhus förefallande göromål. Den som är van vid postgöromål har företräde. Svar med betyg, foto och löneanspråk sändes till »Hjälp och sällskap», Iduns exp., f. v. b.

I GODT HEM i Skåne får bättre flicka, kunnig i enklare matlagning, rask och ordentlig i sina göromål, plats genast. Svar med betyg och foto till Fru Anna Ohlsson, »Premiér», Höganäs Nedre.

KOKERSKA i 30-årsåldern, sparsam, ordentlig, fullt kunnig i all slags matlagning erh. plats i läkarfam. God lön. Svar till »Pålitlig», Vadstena p. r.

BÄTTRE, anspråkslös flicka, kunnig i matlagning, erhåller god plats i enkel familj i Borgholm att med husmoders hjälp sköta mindre hushåll. Svar åtföljd af foto och rek. märkt »Öland 1913», Iduns exp. f. v. b.

SVENSK FAMILJ, boende i närheten af Hamburg, önskar omkring den 10 eller 15 juni en svensk kokerska, som är kunnig i all slags matlagning, bakning samt syltning. Svar under adress: Fru Elof Hansson, Elbehaussée 14, Nienstedten Kreis Pinneberg, Holstein, Tyskland.

Sjuksköterskeplatsen

vid Långaryds epidemisjukstuga och försörjningshem, att tillträdas den 1 nästa juli, sökes hos kommunalnämnden före den 14 juni. Lön 500 kr. jämte fri bostad och vivre. Ansökningar åtföljda af betyg insändas till kommunalnämndens ordf. adr. Långaryd, hvarest upplysningar äfven kunna erhållas.

Långaryd den 12 maj 1913.
KOMMUNALNÄMNDEN.

Examinerad sjuksköterska

med praktisk utbildning vid lasarett och epidemisjukhus erhåller plats vid järnverk den 1 inst. aug. **Arslön** 800 kr. kontant, fri bostad, vedbrand och lyse. Ansökningar, åtföljda af präst- och läkarebetyg, torde före den 24 juni insändas till Kockums Järnverk, Kallinge.

Ledig sjuksköterskeplats.

Den 1 aug. detta år blifver en afdelningssköterskeplats ledig å länslasarettet i Umeå. Lön 500 kr. samt husrum, kost och tvätt. Sökande till platsen torde innan den 1 inst. juli insända sina ansökningar till Lasarettsläkaren, postadr. Umeå.

Föreståndarinneplatsen

för Hushållningssällskapets slöjdmagasin i Karlskrona är ledig att tillträdas 1 juli. Lön 1,500 kr. samt 2 % försäljningsprovision. Sökande hänvände sig till Hushållningssällskapets slöjdkommitté, Karlskrona.

En lärarinna,

kompetent att läsa in en gosse uti 1:sta klass, önskas under juli—aug. hos Baron Cederström, adr. Hedvigsdal, Skåne.

Vadstena hospital.

Till bitr. föreståndarskeplatsen mottages ansökan, åtföljd af frejd-, läkare- och tjänstebetyg intill den 4 nästa juni af Öfverläkaren.

35—40-årig fru eller fröken

i god social ställning, som är kompetent att förestå ett bättre hem på landet i Småland samt vill och kan taga vården om en fyraårig flicka nu i juni eller eventuelt senare torde inlämna svar med foto. till »Godsägare», A. B. S. Gumælii Annonsbyrå, Malmö. De bästa relationer fordras och lämnas.

PLATSSÖKANDE

SMÅSKOLLÄRARINNA önskar under ferierna från den 15 juni till den 15 aug. mot fritt vivre plats i familj (helst i kristet hem i närheten af Stockholm) såsom sällskap och hjälp i hushållet. Tacksam för svar fortast möjligt till »Majblomma», Allm. Tidningskont., Gust. Ad. torg, Sthlm.

17-ÅRS FLICKA från godt hem, arbetsam och pålitlig, van att delta vid förekommande arbeten, önskar mot fritt vivre komma till bättre vänlig familj på landet för att under förståndig husmors ledning få delta vid inom hemmet förekommande arbeten. Villig tillse barn. Önskar anses såsom familjemedlem. Tacksam för svar till »Sommaren 1913», Luleå p. r.

UNG TYSKA, utbildad sjukgymnast, musikalisk, språkkunnig, erfaren i hushållsgöromål, barnkär, söker plats i finare familj på landet såsom familjemedlem. Svar till Fru R. Dorman, Svängsta.

UNG BÄTTRE FLICKA önskar plats i finare familj på landet, helst där det finnes ungdom, som hjälp och sällskap. Är kindergartensvan och musikalisk. Vid lön fästes mindre afseende blott ett vänligt bemötande. Svar till »18 år», Iduns exp., Sthlm.

EN FRISK 17 års flicka, afl. realskoleexamen, genomgått 3 mån. husmoderskurs, önskar deltaga uti matlagning och andra hemsysslor i godt hem. Svar till »Familjemedlem, R. L.», Iduns exp., f. v. b.

SOMMARKONDITION för engelska språket önskas af ung dam, som länge vistats i England och där studerat språket. Svar till »L. L.», Stephansplats, Hamburg, p. r.

BILDAD DAM med tillmötesgående sätt, resvan, språkkunnig och undervisningsvan, önskar verksamhet i sak samma hvilken branch. Event. för kortare tid. Små pret. Svar till »Elisabeth», under adr. S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm, f. v. b.

UNDERVISNINGSVAN, kvinnl. fil. studerande önskar sommarplats, gärna för gymnasist. Hufvudämnen: matematik, fysik, kemi. Svar till »Realist 1911», Centralpostk., Sthlm.

PLATS såsom handarbets- eller väflärarinna i skola eller vid slöjdförening sökes. Betyg från Handarbetets Vänners lärarinnekurs och väfkurser. Svar tacksamt till »Handarbete», Iduns exp., Sthlm.

BÄTTRE FLICKA kunnig i sjukvård och hems skötande, önskar plats efter 15 juni. Svar till »Ellen», Iduns exp.

LÄRARINNA önskar plats i familj för att hjälpa till med hvarjehanda sysslor. Svar emotses tacksamt före 6 juni under sign. »Jämtlandstösen», Iduns exp., Sthlm, f. v. b.

GEBILDETE DEUTSCHE, 21 Jahre sucht Platz in gutem Hause bei familiärer Stellung. Salveter, Rüterstr. 1, Riel.

22-ÅRIG NORRLÄNDSKA, som genomgått hushållsskola önskar plats i familj, som hjälp och sällskap, där jungfru finnes. Kunnig i matlagning, bakning, sömnad och finare handarbeten. Van vid alla husliga sysslor. Ref. finnas. Svar till »Flitig», Iduns exp., Sthlm.

KVINNLIG SJUKGYMNAST önskar under sommarmånaderna plats i familj. Tacksam för svar till »25—30», Iduns exp., f. v. b.

WANTED at once engagement in family for summer to speak English to children not under 7 years. Good ref. Ad. »C.», Iduns exp., Sthlm.

UNG landtbrukaredotter som genomgått prakt. slöjd- och hushållsskola, önskar plats den 1:sta juli å större herrgård eller prästgård i mellersta Sverige att mot fritt vivre lära hushåll samt gå frun tillhanda. Önskar anses som familjemedlem. Svar emotses snarast under signatur »Ada», adr. Bokhandl. N. Persson, Osby.

33-ÅRIG huslig och reel dam, kompetent att förestå större landthushåll önskar plats. Svar till »Juni», Halmstad p. r.

ENKEL, anspråkslös 22-årig flicka önskar plats i godt hem, helst att sköta barn mellan 1—5 år. Tacksam för svar till »E. A.», Arboga p. r.

UNG folkskollärarinna är villig att omkring den 1 juli mot fritt vivre medfölja familj eller ensam dam till badort såsom hjälp och sällskap. Villig att läsa vanliga skolämnen med ett eller flera barn. Svar motses tacksamt af »Folkskollärarinna», Tomelilla p. r.

FÖRLOFVAD LÄRARINNA önskar under juli—aug. plats i fin familj eller på pensionat för att deltaga i husliga göromål. Svar torde benäget sändas till »H. T.», Västerås p. r.

FÖRLOFVAD FLICKA önskar komma i bättre familj, helst prästgård, för att mot betalning lära alla inom ett hem förekommande göromål. Svar till »15 juli», Ludvika.

20-ÅRIG FLICKA, som genomgått tvenne hushållskurser önskar plats i bättre hem på landet som husmoderns hjälp; någon lön önskas. Svar till »20 år», Linköping.

EN FOLKSKOLELÄRARINNA önskar plats under tiden 15 juni—15 aug. att mot fritt vivre och som familjemedlem undervisa nybörjare eller att gå frun tillhanda. Svar till »Lärarinna», Iduns exp., Sthlm.

SOM HUSFÖRESTÅNDARINNA önskar 35-årig änkefru plats. Skicklig i matlagning, sömnad och handarbeten samt fullt kunnig i ett finare hems skötande. Har ett jämnt och gladt lynne. Finaste rek. och betyg från föregående platser finnes. Svar till »Ordentlig», Eksund p. r.

UNG FLICKA af god familj (i 3:dje gymnasieringen) önskar under en del af sommaren komma till herrgård att emot fritt vivre vara som sällskap samt att vara behjälplig med ferieläsning åt jämnårig ungdom. Utmärkta ref. kan lämnas. Svar till »17 år», Iduns exp., Sthlm.

21-ÅRIG FLICKA önskar i sommar medfölja ensam dam eller liten fin familj till badort eller landet. Kunnig i handarbete, sömnad och alla husliga sysslor. Tacksam för svar till »Hjälp och sällskap», Trollhättan p. r.

UNG GYMNAST, som genom en tillfällighet blifvit ledig under sommarmånaderna, önskar plats i familj eller medfölja på resa under juni och juli. Svar märkt »S. B.», Krångede p. r.

LÄRARINNA vid komm. mellanskola önskar under sommaren plats, helst Norrland, att undervisa några timmar dagl. samt deltaga i hushållsgöromål. Svar till »Språklärarinna», Iduns exp., Sthlm.

MOT FRITT VIVRE önskar ung lärarinna, som genomgått småskoleseminarium och 8-klassigt läroverk under sommarmånaderna (juli—aug.) plats i familj såsom lärarinna eller som hjälp och sällskap. Svar till »24 år», Iduns exp., Sthlm.

18-ÅRIG, FRISK OCH GLAD norrlandsflicka af god familj, väluppfostrad och med vinnande sätt, söker verkligt god plats i godsägarefamilj i mellersta Sverige eller i familj, boende på landet. Platsen kan tillträdas genast. Van vid inom hemmet förekommande göromål. Lön önskas. Foto sändes på begäran. Svar till »På landet», Sundsvall p. r.

DÄR MOR SAKNAS. Bildad, stadgad flicka önskar komma i bildadt hem för att leda och fostra mindre eller större barn. Flerårig vana vid undervisning, sjuk- och barnavård. Svar till »Personlig uppgörelse», Iduns exp. f. v. b.

ENKEL 24-årig flicka, kunnig i sjukvård, önskar plats att sköta någon sjuk, för längre eller kortare tid. Betyg finnes. Svar till »Sjukvård», Rämmen p. r., Värmland.

Exam. kindergartenlärarinna

som äfven genomgått barnavårdskurs, med bästa betyg och ref. önskar i Kindergarten, Barnhem eller hem till höstterminen plats. Svar med lönevillkor till »Kindergarten», Postfack 34, Ramlösa brunn.

KONSTSLÖJD. Hos familj på landet önskar skicklig lärarinna någon af sommarmånaderna undervisa i läderplastik, gyllenläder, träskärning o. d. Svar till »Intressant sommararbete», Sv. Telegramb. Annonsafd., Sthlm.

Lärarinna,

undervisningsvan i skolämnen, språk, musik, söker plats i godt hem för kommande läsår. Svar »Barnkär», Sv. Telegrambyrån, Sthlm, f. v. b.

I växtfärgning och väfnad

önskar van lärarinna undervisa kommande vinter. Svar till »S.», Iduns exp.

Ung flicka

som genomgått högre lärarinneseminarium, önskar under sommaren mot fritt vivre lärarinneplats i familj på landet, helst i Mälartrakten. Svar till »20 år», Box 42, Göteborg.

Några döfstumma flickor

(undervisade efter talmetoden), som genomgått Tysta Skolans praktiskt teoretiska fortsättningsskola önska efter den 12 juni innev. år platser som tjänarinnor dels öfver sommaren dels för längre tid i goda hem. Förfrågningar besvaras af Skolans föreståndarinna Fröken Anna Ahlberg, adr. Tysta Skolan, Lidingö Villastad.

Kvinnl. sjukgymnast,

exam., önskar helst plats å badort eller att medfölja till utlandet. Svar till »Sommaren 1913», Sköfde p. r.

Ung tyska,

af god familj, 22 år, med omfattande bildning, studerat musik vid konserv. i Köln, van vid sällskapslif, mycket sportälskande, söker till juni eller juli plats i ansedd familj i Sverige, att undervisa i tyska och pianospelning. Utmärkta betyg. Jämte fritt vivre önskas 50 kr. pr mån.; tillåtes undervisa några elever extra, 50 kr. Svar ben. till »K. D. 6365», Rudolf Mosse, Köln a/Rhein.

PÅ VACKER EGENDOM, vattenrik trakt, förort Berlin, finna ungdomar godt och trefligt hem i bild. tysk fam. frun svenska. Bästa sv. ref. Frau Zesch, Neue »Ziegelei», Königswusterhausen.

KONFIRMANDER mottagas för undervisning tillsammans med egen dotter 1 juli—15 aug. Svar till komminister A. Jernberg, Vrena, Södermanland.

LÄMPLIG SOMMARVISTELSE för familj eller 4 à 5 pers., som behöfva stärkande landtluft erbjudes i naturskön trakt i närheten af Hussborg, Medelpad. Närmare underrättelser lämnar fröken A. Almberg, Johannisberg.

PÅ LANDET eller i mindre stad, i präst- eller annan familj, önskas ett godt och vänligt hem för en ung flicka, af god familj, som vill vara behjälplig med allehanda göromål. Är i behof af god och moderlig tillsyn samt villig att betala något. Svar pr bref till »24-årig flicka, 1913», Allm. Tidningskont., Gust. Ad. torg, Sthlm.

STRAND- och HAFSBAD. I tjänstem.-fam., som und. tiden 15 juni—15 aug. bebor välbeläg. villa i Skelderviken, erbjudes förstkl. inack. för snäll, väluppfostr. flicka om 9—15 år. Närm. med. Fru landskamrer E. Ahl, Vexiö.

KAMRAT. I fin familj i Stockh. N. får välartad skolgosse utmärkt inack. i höst som sällskap åt ensam 13-åring. Ref. önskas och lämnas. Svar »Kamrat», Iduns exp.

I BILDADT ENGELSKT HEM mottagas två unga flickor som inackordering. Vackert läge nära hafvet, tillfälle till umgängeslif, utflykter, tennis, krocket, hafsbad m. m. Svar till Mrs Stanley Blake, Salcombe, Anglesey Road, Gasport, Portsmouth.

TJÄNSTEMANNAFRU med fyra barn (6 till 13 år) önskar inackordering under sommaren i vacker trakt vid sjö. Svar till »1913», Örebro p. r.

ZUR GESELLSCHAFT der Hausfrau und um schwedisch zu lernen sucht für die Sommer monate Deutsche (Darmstadt) aus sehr guter Familie Aufnahme in nur eben solcher, als zahlender Gast nicht mehr wie Auslegen. Spricht franz. u. engl. Adr. Ct. Lotheisen, Alicestr. 13, Darmstadt.

SOMMARHEM. Barn, 8—12 år, som behöfva särskildt god vård och sjukgymn. eller massage mottagas i barnkär prästfamilj på landet nära skog och sjö. Goda ref., jämnårig finns, läkare nära. Svar till »S. S.», under adress S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm, f. v. b.

NÅGRA FLICKOR omkring 12 år kunna få god inack. öfver sommaren i tjänstemannafam. i närheten af Stockholm. Läget sundt, tillfälle till strandbad. Om tillräckligt antal anmäler sig beredes tillfälle till öfning i franska eller tyska språket. Närmare genom Stockholmstel. Ulriksdal 81.

I SÖRMLANDS naturskönast belägna prästgård, Helgesta, mottagas under instundande sommar gossar och flickor i och för konfirmationsundervisning. R. Bergqvist, kyrkoherde, adr. Sparreholm.

Sommarkonfirmander

mottagas under juli månad i Trollhättan. Närmare underrättelse genom kyrkoh. Aug. Stenström.

I prästgård

på landet kan under nästa läsår en à två flickor om 9—12 erhålla hel inackordering samt undervisning tillsammans med egna flickor i vanliga skolämnen och musik af undervisningsvan lärarinna. Svar till »G. N.», Misterhult, Kalmar län.

Sommarinackordering

erh. i trefligt landthem (herrgård) å småländska höglandet $1^1/_2$ km. fr. statsbanestation, 15 min. resa från Nässjö. Adr. Fru Wickbom, Solberga.

Sommarinackordering

erhålles; högt, vackert läge vid skog och sjö. Krämered gård, Mullsjö.

Inackorderingar

mottagas i vacker trakt af Dalarna där skog och sjö finnes. Svar till Märta Gerle, Insjön.

Ungdom!

God och billig inack. erh. i härlig skogstrakt vid vacker trafikerad sjö. Ref. Hushållselever emottagas. Svar till Sta. Björstorps Pens., Undenäs.

Föräldrar.

I godt hem får barn i skolåldern inackordering. God och vänlig tillsyn gifves. Bästa ref. Svar till »Höstterminen 1913», Iduns exp., Sthlm.

Inackordering på landet.

A landtegendom i särdeles naturskön trakt af n. Småland, c:a 210 m. ö. h. vid skog och sjö, erbjudes inackordering på längre och kortare tid. Godt bord. Soliga rum. Jakt och fiske. Badhus finnes. Tillfälle att tala tyska. Ankefru BERTHA KITTEL, L:a Tolabo, Bottnaryd.

Till hushållskursen 1 juni—1 sept.

kan ännu en elev mottagas. Sandviks herregård, Smålands Burseryd, öfverstinnan A. Hyltén-Cavallius, f. Frick.

Hushållselever

mottagas fr. o. m. den 15 juni i hem beläget i naturskön trakt med goda kommunikationer. Pris pr månad kr. 80. Svar till »N. N.», under adr. S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm, f. v. b.

Örebro Husmoderskola

(icke Hushållsskola)

börjar sin 14:e termin den 27 aug. 1913. Skolan har tillerkänts ***guldmedalj.*** Prospekt genom Fru Alfh. Rystedt.

Nybro Brunn- o. Badanstalt.

På förekommen anledning uppskjutes anstaltens öppnande till den 15 juni Prospekt och upplysningar från Kamrerarekontoret, **Nybro.** STYRELSEN.

Läs detta:

Då på sista tiden flera personer börjat annonsera om, att de bota Engelska sjukan, anhåller jag att icke blifva förväxlad med dessa. En annonsör uppgifver sig till och med äga 35 års praktik ehuru själf endast 32 år gammal. Vill Ni erhålla snabb och säker hjälp

mot Engelska sjukan och Barnförlamning,

så tillskrif mig, ty jag har behandlat denna sjukdom i 40 år och har således en erfarenhet, som ingen annan. De recept jag använder äro för utvärtes bruk och fullkomligt oskadliga samt härleda sig från munktiden och hafva bringat hjälp åt mångtusende. Engelska sjukan utbryter vid alla åldrar och äro symptomerna i hufvudsak följande: Blodbrist, slappa armar och ben, kalla händer och fötter, gnatigt lynne, ingen sömn, ingen aptit, somliga äta mycket men magra ändå, slem stockar sig i hufvudet, mage, leder, som medför en ryslig klåda, utslag, lederna blifva styfva, stockar sig slemmet på strupen kallas det struma. Sneda lemmar kunna bli återställda. Sök i tid åtminstone för barnen, de lida oförskyldt. Bref besvaras blott mot dubbelt porto. Begär intyg.
HANNA BENGTSSON, Munkgat. 2, Malmö, vid Pildamsvägen. Tel. 5368.

Det bästa läkemedlet är

ÄKTA BRÖSTKARAMELLER

Enda tillverkare A.-B. Nissens Manufacturing, Norrköping.

Doktor J. Arvedsons kurs
Sjukgymnastik, Massage o. Pedagogisk Gymnastik,

medför enligt kongl. maj:ts medgifvande samma kompetens och rättigheter som en kurs vid Gymnastiska Central-Institutet.
Kursen 2-årig, börjar den 15 sept.
Prospekt på begäran genom D:r J. Arvedson, adr. Odengatan 1, Stockholm.

Gymnastikdirektörsexamen
aflägges efter 2-årig kurs af kvinnliga elever vid
Sydsvenska Gymnastik-Institutet.
Ny kurs börjar 14 sept.
Prospekt gen. *kapten J. Thulin, LUND.*

Göteborgs Gymnastiska Institut,
Göteborgs Arkader, Göteborg,
längsta o. fullständigaste specialkurs i ***Sjukgymnastik*** o. ***Massage.*** Nästa läsår börjar den 12 sept.
Begär prospekt!

Vid
Professor Unmans Institut
börjar 1 okt. ny (ett-årig) kurs i massage och sjukgymnastik. Begär prospekt! Brunkebergsg. 9, Sthlm.

Malmö Privata Förlossningshem,
Henrik Smithsgatan 1. Tel. 3919.
Hemmets läkare: D:r Körner.
Enskildt rum 5 kr. pr dag. Halfenskildt 4 kr. pr dag. Förlossningsafg. 50 kr. Patienter mottagas å hemmet någon tid före förlossningen. Prospekt sändes.

Besvärande hårväxt
borttages bäst genom
Mc Millan & Arthurs, London,
EPILATOIRE.
Depôt hos A. W. NORDING,
Biblioteksg. 11, Drottningg. 63, Sthlm.

Mélanogéne,
Diquemare — färgar hår, skägg och ögonbryn — håller färgen i månader. Pris kr. 4.50. Endast i
Franska Parfymmagasinet,
Kungl. Hoflev., 21 Drottninggr. 21, Sthlm.

ROYAL WINDSOR
Det berömda
hårstärkande vattnet.
Gifver grått hår dess ursprungliga färg. Borttager mjäll. Hindrar håret att falla af. Märket grund. 1879. Beg. end. fl. med orden: *Royal »Windsor Perfectionne«.* En alltjämnt stig. försäljn. samt 30 års succés gar. Royal Windsors verkan Pris kr. 5.— + porto.
Nederlag: **Franska Parfymmagasinet,** Hoflev., **21 Drottninggat. 21, Sthlm.**

Hårnät.
Äkta till kr. 3.75 pr dss. vanlig storlek.
Silke » » 1.20 » » » » »
Prof (äkta) mot 35 öre i frim. Svenska Hårnätsimporten, Stockholm Va.

Till plantering i juni kunna nu beställas:
Blomster- och Bladväxtplantor,
Balkongväxter, Törnrosor, Dahlior, Jordgubbs- och Köksväxtplantor.
Prisförteckning på begäran från **Haga Trädgård** gen. John Wallmark. Postadr. **Stockholm 3.** Riks 115 20 o. Allm. telefon 44 15.

Crême de Cholepalmine,
utmärkt antiseptiskt hudmedel,
säljes i tuber å 30 öre hos *Herrar Speceri-, Färg- och Parfymhandlande* m. fl. samt å *Apoteken.*

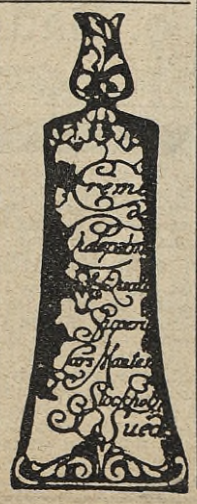

Strengnäs Hushållsskola.
Sommarkurs 12 juni—12 aug. Höstterminen 19 aug.—15 dec. Skicklig lärarinna utex. fr. Fackskolan i Uppsala. Prospekt genom Fru **M. Braune,** Strengnäs.

PRIVATA SAMSKOLAN, Kungsör.
Nästa läsår börjar den 1 sept. 1913. Nya elever mottagas på alla stadier, minimiålder 9 år. Stor tidsvinst för realskoleexamen för begåvade elever. Omsorgsfull tillsyn. Förfrågningar besvaras beredvilligt av undertecknade.
Kungsör i maj 1913. Rikst. Kungsör 55.
Axel Inger, Komminister. Skolans förest. **Robert Bruno,** Studieledare.

Herrsätra Skolgård.
Högre flickskola öppnas i sept. 1913 å Herrsätra lantegendom (Wagnhärad, Södermanland). Undervisnings- och uppfostringsarbetet kommer att bedrivas i enlighet med principerna för de tyska "Landerziehungsheime", modifierade efter svenska förhållanden. Från Kungl. H. Lär.-Sem. utex. lärarinnor. Exam. skolkökslärarinna. Infödd tyska. Närmare i prospekt, som erhålles på begäran. Ett fåtal vålartade barn ur goda familjer mottagas.
Gerda Agrell, utex. fr. K. H. Lär.-Sem. **Anna Sundin,** utex. fr. K. H. Lär.-Sem. F. d. lär. vid Risbergska skolan, Örebro. F. d. lär. vid Risbergska skolan, Örebro o. vid Priv. Lär.-Sem. övningsskola, Sthlm.
Adr. Herrsätra, Mölnbo. Riks Mölnbo 12. Referenser: Se Idun n:r 16!

Örebro Kindergartenseminarium.
Silfvermedalj å Örebroutställningen 1911.
Ettårig, teoretisk, praktisk kurs för utbildande af ledarinnor o. lärarinnor vid Kindergarten, hem, barnkrubbor, barnhem m. m. Höstterminen börjar 18 sept. kl. 1 f. m. Goda platser anskaffas. Prospekt och upplysningar genom föreståndarinnan, fröken ***Maria Kjellmark,*** **Oskarsparken 7, Örebro.**

Göteborgs Nya Husmoderskola,
Södra Allégatan 2 A. Rikstel. 106 24.
börjar sin ***husmoderskurs*** för 1 termin i början av september. Undervisningen omfattar enkl. och fin. matlagn., linnesömn., födoämneslära, hälsolära, hushållsbokföring och beräkn. och valfr. barnavård. Upplysningar och prosp. på begäran.

Nya Hushållsskolan,
Västra Trädgårdsgatan 19, Stockholm,
hvilken år 1881 grundades af Fröken Hedda Cronius, fortsätter sin verksamhet i samma anda och efter samma plan som under alla föregående år. Skolan afser att meddela **bildade** flickor undervisning och öfning i enklare och finare matlagning, bakning, syltning och inläggning af grönsaker, finstrykning samt öfriga inom ett hushåll förekommande göromål, för att sålunda sätta dem i stånd att på ett praktiskt sätt **förestå** egna eller andras hem. Äfven meddelas en kortare kurs i Födoämneslära och Hälsovårdslära.
Skolan har varit besökt af **två tusen niohundra tjugufem (2.925)** elever. Hvarje kurs omfattar 4 eller 4½ månader. Elever mottagas äfven på kortare tid.
Ny kurs börjar den 1 nästkommande augusti. Prospekt och vidare upplysningar meddelas af
Fröken Berta Erlandsson,
19 Västra Trädgårdsgatan, Stockholm.

OLGA SCHULDHEIS'
Praktiska Fortsättningskurs
för unga flickor
å **Fogelsta** gård (invid Bornsjön)
mottager högst sexton unga flickor endast på helt arbetsår (1:sta sept.—20 dec., 20 jan.—1 juni.) Pris för kurs kr. 1,000.
Undervisning meddelas i hemmets alla sysslor, såsom: matlagning, bakning, konservering, sömnad, hemmets vård. Dessutom lämnas undervisning i väfning, slätväfnad och konstväfnad samt väfvars uppsättning.
Föreläsningsvis meddelas undervisning i födoämneslära, hygien, barnavård, hemmets bokföring och väfnadsteori. Prospekt, ref. och närmare upplysningar genom skolans föreståndarinna ***OLGA SCHULDHEIS.***
Adr. **Fogelsta, Tumba.** Rikstel. Tumba 114.

Prenumerera på Idun.

KORSETT-NYHETER!

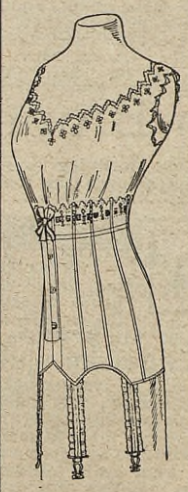

"Svea"-Korsetten.
Elegant sommarkorsett.
"Svea A".
Prima batist ..... Kr. **5:**—
Hvit, med extra prima madapolambroderi upptill.
Mycket låg upptill o. lång nedtill.
Strumphållare fram och i sidan.
Storlekar 54—70.

"Viktoria"-Korsetten.
Sista Parisernyhet.
Gifver figuren en slank och rak hållning.
Bemärk strumpbandens kryssvisa façon, hvilket förhindrar planschettens slitning och låter den fjäderfria delen af korsetten sitta spänd öfver höften.
"Viktoria A".
Prima batist ..... Kr. **6:** 50
I hvit och ljus lila.
Storlekar 54—80.
Till landsorten mot postförskott + porto.
Vår illustrerade priskurant, innehållande 35 olika korsetter, sänd. vid efterfrågan **gratis** o. **franko.**

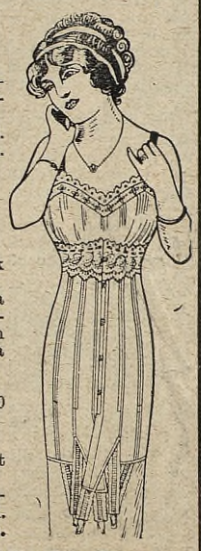

Kyrkogatan 32, GÖTEBORG. **A. JÖNSSON & C:o.**

En spårvagnstur (röd linje) till
Råsunda Förstadssamhälle
kostar från stadens centrum endast 20 öre (en Råsundabo kan göra färden tur och retur för 27 öre). Den, som funderar på att hyra en praktiskt inredd, smakfull och treflig bostad ***för 150 à 200 kr. per rum*** och som därtill önskar njuta behaget af omgifvande vacker natur, skön luft och frihet från storstadsbullret, gör icke färden förgäfves. Är han därtill friluftsmänniska, kan han få sitt lystmäte på åtskilliga slag af sport.

Fröbel-Institutet i Norrköping
omfattar följande **kurser för unga flickor:**
A. Utbildning för kindergarten. B. Utbildning för uppfostrarinnekallet i hemmet eller förberedelse för barnavårdsarbete i allmänhet. C. Kurs i späda barns vård. Ansökningar till kurs A och B böra insändas till undertecknade, helst före den 1 juni. Närmare upplysningar genom prospekt. ***Ellen*** och ***Maria Moberg.***

Skola på landet.
Rektor Laurells Skolhem i Vike, Värmland, rekommenderar sig härmed i föräldrars och målsmäns åtanke. Skolan är en sjuklassig samskola, förberedande till realskoleexamen samt för inträde vid gymnasiet. Dess hufvuduppgift är att, på samma gång den bereder sina elever tillfälle till vistelse i en frisk och vacker landtlig trakt, kunna så långt möjligt åt den enskilde individen gifva de mått af intresse, vänlig tillsyn och hjälp i arbetet, som ofta, särskildt i brytningsåldern, kan verksamt bidraga till en karaktärsutveckling i lycklig riktning.
En naturlig, ungdomsfrisk anda inom skolan, ett otvunget, förtroendefullt och — där så passar — kamratlikt förhållande mellan de ledande och de ledda, en effektiv och tilltalande studiemetod samt ett godt hem åt eleven under vistelsen vid skolan äro några medel, hvarigenom vi hoppas kunna vara våra ungdomar till nytta.
Mindre begåfvade elever äfvensom fysiskt svagare emottagas gärna och ägnas inom särskild klass samt genom särskilda metoder den uppmärksamhet och hjälp de i högre grad än andra kräfva. Vanartig ungdom kan däremot icke emottagas vid skolan.
För äldre eller mera försigkomna elever finnes en särskild kurs hvarje år, afsedd för realskolexamen med tidsvinst.
Tillfälle till deltagande i hushållsgöromål, manlig och kvinnlig slöjd samt trädgårds- och jordbruksarbeten. Friskt idrottslif till lands och sjös (Vänern.)
Alla nödiga upplysningar lämnas beredvilligast af föreståndaren,
Rektor Elias Laurell, adr. *Vike* pr *Kristinehamn.*

Maltestorps Helpension för flickor
börjar sitt nionde läsår den 5 september 1913.
Elementarskola med praktisk handarbets- och hushållskurs. Franska eller engelska obligatoriskt talspråk. Infödd fransk, engelsk o. tysk lärarinna.
Fortsättningsskola omfattande utvidgade kurser i skolämnen, sömnad (linnesöm, klädsöm, broderier), väfning, knyppling; kurser i maskinskrifning, stenografi, bokhålleri och korrespondens.
Hushållskurs. Trädgårdsskola.
Undervisning meddelas i målning, teckning och musik. Elevantalet begränsadt. Prospekt på begäran. Anmälningar till fortsättningsskolans kurser samt till hushållskursen mottagas intill den 1 augusti.
Elsa Dyrssen, Föreståndarinna.
Adr.: **Maltestorp, Särö.** Tel. Särö 50.

VINOLIA
Tvålar, Parfymer och Toalett-Artiklar.

VINOLIA PARFYMER. Den mest välkomna present man kan gifva en dam, är ett af dessa eleganta etuier. Vi rekommendera särskildt: Royal Rose, Violette Fleurie, Tulipe d'Or.
V 151

Vinolia Generalagentur:
Skepparegatan 6, STOCKHOLM Ö. Dj.

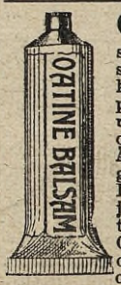

Oatine-Crème är det förnämsta medlet att skydda huden för köldens skadliga inverkan. Denna kraftiga snöhvita naturprodukt-extrakt af ren hafre renar porerna, läker huden o. hyn blir vacker o. klar. — Äkta endast i hvit burk med grönt lock The Oatine C:o, London. Oatine-Crème säljes efter tullförhöjningen till 1.50 o. 3 kr. pr burk samt Oatine-Tvål, Oatine-Puder o. Balsam säljes överallt o. hos A. W. Nording, Biblioteksgatan 11 o. Drottningg. 63, Stockholm.

Osvikligt botemedel mot EKSEM, finnar, revormar m. m. beprövadt sedan 50 år tillbaka. Absolut tillförlitligt. 22-årig eksem har botats. Ingen humbugsmedicin. Pris 2:— pr burk, 2 burkar franko. Förskottslikvid eller postförskott. O. V. Olsson, Fränsta.

SKÅNSKA HANDELSBANKEN.
Fonder 20,900,000 kronor.
Stockholmskontor: **Arsenalsgat. 9.**
Filialer: **Södermalmstorg 8.** **Sturegatan 32.**
Deposition **Kapitalräkning** **4½ %**
Sparkassa 4 %
Fondafdelning. **Kassafack.**

Annonsera i Idun!

Idun utgifves denna vecka i A och B.

Wilhelmssons Boktr. A.-B., Sthlm, 1913.